

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

Rješenje

po Zahtjevu za pokretanje postupka gospodarskog subjekta UNIPROMET d.o.o. Sarajevo protiv gospodarskih subjekata Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za snabdijevanje prirodnim gasom „Sarajevogas” d.o.o” d.o.o. Sarajevo, Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo i Vlade Kantona Sarajevo

Sarajevo
ožujak, 2024. godine

Broj: UP 06-26-2-005-64/23
Sarajevo, 07.03.2024. godine

Na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (1) točke a) i c), a u svezi sa člankom 4. stavak (1) točke a), b) i d), člankom 10. stavak (2) točke a), b) i c) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09) i člankom 105. Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pokretanje postupka gospodarskog subjekta UNIPROMET d.o.o. Sarajevo, zastupan po odvjetniku Seadu Miljkoviću, protiv gospodarskih subjekata Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za snabdijevanje prirodnim gasom „Sarajevogas” d.o.o, Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo i Vlade Kantona Sarajevo, radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak 1) točke a), b) i d) i protiv gospodarskog subjekta Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za snabdijevanje prirodnim gasom „Sarajevogas” d.o.o., radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 10. stavak 2) točke a), b) i c) Zakona o konkurenciji, Konkurencijsko vijeće na 4.sjednici održanoj dana 07.03.2024. godine donijelo je

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da je Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo učinilo povredu iz članka 4. stavak 1) točka b) i d) Zakona o konkurenciji, na način da je propustilo da donese Pravilnika o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije.
2. Nalaže se Ministarstvu komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, da odmah, a najkasnije u roku od 90 dana od dana prijema ovog rješenja, postupi sukladno sa Uredbom o opskrbi prirodnog gasa Kantona Sarajevo, donese Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije, te tako omogućiti apliciranje za uvjerenje o ispuvanjanju uslova za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije. Dokaz o postupanju po naloženom, dostaviti Konkurencijskom vijeću odmah nakon usvajanja predmetnog Pravilnika.
3. Izriče se novčana kazna Ministarstvu komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, zbog kršenja odredbi članka 4. stavak 1. točke b) i d) Zakona o konkurenciji, utvrđenog u točki 1. ovog rješenja, u visini od 15.000,00 KM (petnaesttisuća), u smislu članka 48. stavak 1. točka a) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 15 dana od dana primitka ovog rješenja.
4. Odbija se Zahtjev gospodarskog subjekta UNIPROMET d.o.o. Sarajevo, protiv Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak 1) točke a) Zakona o konkurenciji, kao neutemeljen.

5. Odbija se Zahtjev gospodarskog subjekta UNIPROMET d.o.o. Sarajevo, protiv gospodarskog subjekta Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za snabdijevanje prirodnim gasom "Sarajevogas" d.o.o. radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 10. stavak 2) točke a), b) i c) Zakona o konkurenciji, kao neutemeljen.
6. Obvezuje se gospodarski subjekt UNIPROMET d.o.o. Sarajevo, da plati administrativnu pristojbu na Rješenje u ukupnom iznosu od 3.000,00 KM, u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.
7. Ovo rješenje je konačno i bit će objavljeno u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće BiH je dana 13.02.2023. godine pod brojem: UP 06-26-2-005-1/23 zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka (u daljnjem tekstu: Zahtjev) podnesen od gospodarskog subjekta UNIPROMET d.o.o. Sarajevo, ul. Marka Marulića br. 2., Sarajevo, 71000 Sarajevo, zastupan po odvjetniku Seadu Miljkoviću, ul. Vrazova 8, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Podnositelj zahtjeva), protiv gospodarskih subjekata Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za snabdijevanje prirodnim gasom "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, ul. Trg Fadile Odžaković Žute broj 4, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: "Sarajevogas" d.o.o), Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo ul. Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i Vlade Kantona Sarajevo, ul. Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: Vlada), radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak 1) točke a), b) i d) i protiv gospodarskog subjekta Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za snabdijevanje prirodnim gasom "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 10. stavak 2) točke a), b) i c) Zakona o konkurenciji.

Analizom dostavljenog Zahtjeva i dokumentacije, Konkurencijsko vijeće BiH je utvrdilo da nije uplaćena administrativna pristojba za dio zahtjeva koji se odnosi na utvrđivanje zlouporabe vladajućeg položaja, te je dana 27.02.2023. godine pod brojem: UP 06-26-2-005-2/23 uputio zahtjev za uplatu administrativne pristojbe na zahtjev za pokretanje postupka.

Podnositelj zahtjeva je dana 14.03.2023. godine (podnesak zaprimljen pod brojem: UP 06-26-2-005-2/23), dostavio dokaz o uplati administrativne pristojbe.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je dana 10.08.2023. godine (akt broj: UP 06-26-2-005-4/23) Podnositelju zahtjeva izdalo Potvrdu o primitku kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu članka 28. stavak (3) Zakona o konkurenciji.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su gospodarski subjekti UNIPROMET d.o.o. Sarajevo, ul. Marka Marulića br. 2., Sarajevo, 71000 Sarajevo, KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, ul. Trg Fadile Odžaković Žute broj 4, 71000 Sarajevo, Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, ul. Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo i Vlada Kantona Sarajevo, ul. Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo.

1.1. Gospodarski subjekt UNIPROMET d.o.o. (Podnositelj zahtjeva)

Gospodarski subjekt „UNIPROMET“ društvo sa ograničenom odgovornošću za poslovanje nekretninama Sarajevo, skraćena oznaka firme „UNIPROMET“ d.o.o Sarajevo, ul. Marka

Marulića br.2 Sarajevo, upisan je u sudski registar kod Općinskog suda u Sarajevu, pod matičnim brojem subjekta upisa: 65-01-0878-12 (stari broj: 1-1735) osnivači subjekta upisa i vlasnici kapitala su fizičke osobe (...)*¹.

1.2. Gospodarski subjekt KJKP „Sarajevogas” d.o.o" d.o.o. Sarajevo

Gospodarski subjekt Kantonalno javno komunalno preduzeće za snabdjevanje prirodnim gasom “Sarajevogas” d.o.o. je pravni sljednik Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za transport i distribuciju gasa „Sarajevo-gas” Sarajevo, koje je registrirano pri Općinskom sudu u Sarajevu pod brojem MBS: 65-01-0319-12, osnivač subjekta upisa i vlasnik 100% udjela u kapitalu je Kanton Sarajevo.

Prema Statutu “Sarajevogas” d.o.o., poslovni subjekt predstavlja pravnu osobu koja samostalno obavlja djelatnost od općeg interesa, u statusu javnog komunalnog poduzeća kao društva sa ograničenom odgovornošću. Pretežita djelatnost ovog subjekta je proizvodnja gasa, distribucija gasovitih goriva distribucijskom mrežom; Postavljanje instalacija za vodu, gas, grijanje, ventilaciju i hlađenje; izgradnja objekata niskogradnje; održavanje objekata visokogradnje, niskogradnje i njihovih dijelova;

1.3. Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo

Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je organ uprave koji vrši upravne i stručne poslove utvrđene ustavom, zakonom i drugim propisima, koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Kantona u oblasti komunalnih djelatnosti, komunalnog gospodarstva i infrastrukture, te oblasti prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, utvrđivanja stambene politike, uključujući i donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje, obnove i rekonstrukcije stambenih objekata;

1.4. Vlada Kantona Sarajevo

Vlada Kantona Sarajevo predstavlja izvršnu vlast Kantona Sarajevo koju čine premijer i 12 ministara.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće BiH je tijekom postupka primjenivalo odredbe Zakona o konkurenciji, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), Odluke o definiranju kategorija vladajućeg položaja («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10), te odredbe Zakona o upravnom postupku, u smislu odredbi članka 26. Zakona.

Također, tijekom provođenja predmetnog postupka, Konkurencijsko vijeće BiH je uzelo u obzir: Zakon o komunalnim djelatnostima («Službene novine KS», broj 14/16,43/16,10/17-ispr., 19/17,20/18 i 22/19), Uredbu o općim uvjetima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije («Službene novine KS », broj 22/16 i 4/23).

3. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

Kao razloge za podnošenje zahtjeva, Podnositelj zahtjeva u bitnom navodi slijedeće:

¹ (...)*- podaci predstavljaju poslovnu tajnu

- Podnositelj zahtjeva ovim putem Konkurencijskom vijeća podnosi Zahtjev za pokretanje postupka protiv “Sarajevogas” d.o.o., Ministarstva i Vlade, a u svezi sa postupanjem “Sarajevogas” d.o.o. koji sudjelovanjem u zabranjenom sporazumu sa Ministarstvom i Vladom u smislu članka 4. stavak 1. točka a), b) i d) Zakona o konkurenciji BiH (u nastavku: Zakon o konkurenciji), zlouporabljuje svoj vladajući položaj u smislu odredbi članka 10. Zakona o konkurenciji, a posebno stavak 2. točka a), b) i c) navedenog članka.
- Sudjelovanje u zabranjenom sporazumu Ministarstva, Vlade i “Sarajevogas” d.o.o. se prije svega ogleda u činjenici, da Ministarstvo koje nije ispoštovalo obvezu definiranu Uredbom o općim uvjetima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije i do danas nije donijelo Pravilnik o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije, a na temelju kojeg bi Podnositelj Zahtjeva mogao aplicirati za izdavanje uvjerenja, koje je potrebno kako bi bio svrstan u istu kategoriju kupaca prirodnog gasa kao i KJKP „Toplane-Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo (u nastavku: „Toplane Sarajevo“). Potom, zabranjeni sporazum se ogleda i kroz postupanje Vlade, koja određuje i usvaja cijene distribucije prirodnog gasa Odlukom o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa “Sarajevogas” d.o.o. Vlada kao organ koji svojim zakonodavnim djelovanjem utječe na tržišnu konkurenciju, ovakvim prešutnim sporazumom prije svega sa “Sarajevogas” d.o.o. i sa Ministarstvom, Podnositelju zahtjeva onemogućava da pod istim uvjetima kao i Toplane Sarajevo kupuje prirodni gas i konkuriše na mjerodavnom tržištu, već je prinuđen da godinama posluje sa gubitkom kako u suštini građani/stanari ne bi plaćali veću cijenu grijanja. Sve navedeno je omogućilo društvu “Sarajevogas” d.o.o da u suštini svoj vladajući položaj na mjerodavnom tržištu zlouporabljuje uz prećutno odobrenje druga dva navedena subjekta čije (ne)djelovanje i (ne)činjenje značajno utječe na stanje na mjerodavnom tržištu.
- Konkretno, Podnositelj zahtjeva smatra da je sudjelovanjem u zabranjenom sporazumu “Sarajevogas” d.o.o. omogućena zlouporaba svog vladajućeg položaja na tržištu prodaje i distribucije prirodnog gasa primjenom različitih cijena gasa iz Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa “Sarajevogas” d.o.o. Sarajevo br. 42/15 i 7/21 (u nastavku: „Odluka o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa“). Zlouporaba vladajućeg položaja se ogleda kroz primjenu različitih kriterija prilikom svrstavanja kupaca prirodnog gasa koji ovaj energent koriste za proizvodnju toplote i distribuciju krajnjim korisnicima (potrošačima/stanarima). Podnositelj zahtjeva je u odnosu na „Toplane Sarajevo“, a koje se bave proizvodnjom i distribucijom toplotne energije u iste svrhe kao i Podnositelj zahtjeva svrstan u kategoriju „Velike privrede“, te mu je Odlukom o cijenama distribucije prirodnog gasa, nametnuta obveza plaćanja cijene distribucije prirodnog gasa po znatnoj većoj cijeni u odnosu na Toplane Sarajevo, iako Podnositelj zahtjeva prirodni gas kao i Toplane Sarajevo isključivo i jedino koristi za proizvodnju i distribuciju toplotne energije, odnosno grijanje stanova i prostora u stambenim zgradama. “Sarajevogas” d.o.o. kao distributer prirodnog gasa na području Kantona Sarajevo uspostavlja tarifni sustav kao temelj za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa. Tarifna kategorija se definira tarifnim sustavom koji priprema i predlaže distributer “Sarajevogas” d.o.o. a usvaja Vlada. Na taj način, postupanjem “Sarajevogas” d.o.o. uz suglasnost Vlade na predloženi tarifni sustav, Podnositelj zahtjeva je prinuđen (implementirajući tarifni sustav koji primjenjuju Toplane Sarajevo d.o.o.), da posluje sa gubitkom kako stanarima, kao krajnjim korisnicima/potrošačima toplotne energije, ne bi povećavao cijenu grijanja i na taj način ih doveo u nepovoljniji položaj u odnosu na korisnike/potrošače Toplane Sarajevo, čime je u suštini Podnositelj zahtjeva predmet zlouporabe vladajućeg položaja i cjenovne diskriminacije jer za istu robu i uslugu plaća različitu cijenu od svojih stvarnih konkurenata.

- Podnositelj zahtjeva je „UNIPROMET" društvo sa ograničenom odgovornošću za poslovanje nekretninama Sarajevo, koje je pravni sljednik društva „NEKRETNINE MILJACKA" dioničko društvo za poslovanje nekretninama (u nastavku: "Nekretnine Miljacka"). Naime, društvo Nekretnine Miljacka se na temelju Ugovora o pripajanju broj: 546/22 od 27.06.2022. godine pripojilo društvu Unipromet što je upisano Rješenjem o izmjenama podataka Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-Reg-22-003390 od 09.11.2022. godine. Unipromet je društvo koje je utemeljeno i registrirano pri Registru gospodarskih društava Općinskog suda u Sarajevu pod brojem registracije MBS: 65-01-0878-12 (stari broj 1-1735), a koji pored registrirane djelatnosti prodaje i prometa nekretnina, ima registrirane djelatnosti proizvodnje i opskrbe parom i klimatizacija (35.30), te uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju (43.22). Zastupa ga direktor Pilav Muhamed, a u svrhu konkretnog postupka, Podnositelj zahtjeva je sukladno sa punomoći izdatom od strane Podnositelja zahtjeva od dana 23.01.2023. godine ovlastio odvjetnika Seada Miljkovića za podnošenje ovog zahtjeva i vođenje predmetnog postupka pred Konkurencijskim vijećem (punomoć se nalazi u Prilogu ovog Zahtjeva).
- Subjekti protiv kojih Podnositelj podnosi ovaj Zahtjev su: "Sarajevogas" d.o.o. pravni sljednik Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća za transport i distribuciju gasa „Sarajevo-gas“ Sarajevo, utemeljeno od strane Kantona Sarajevo. Prema Statutu predstavlja pravnu osobu koja samostalno obavlja djelatnost od općeg interesa, u statusu javnog komunalnog poduzeća kao društva sa ograničenom odgovornošću. Pretežna djelatnost ovog subjekta je proizvodnja gasa, distribucija gasovitih goriva distribucijskom mrežom; Postavljanje instalacija za vodu, gas, grijanje, ventilaciju i hlađenje; izgradnja objekata niskogradnje; održavanje objekata visokogradnje, niskogradnje i njihovih dijelova
- Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je državni organ koji vrši upravne i stručne poslove utvrđene ustavom, zakonom i drugim propisima, koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Kantona u oblasti komunalnih djelatnosti, komunalne privrede i infrastrukture, te oblasti prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša, utvrđivanja stambene politike, uključujući i donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje, obnove i rekonstrukcije stambenih objekata; i
- Vlada Kantona Sarajevo predstavlja izvršnu vlast Kantona Sarajevo koju čine premijer i 12 ministara. Vlada na temelju Uredbe o snadbijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo ima zakonodavnu moć koja se ogleda u nadležnosti za određivanje i usvajanje cijene distribucije prirodnog gasa Odlukom o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo

Mjerodavno tržište

- Uzimajući u obzir zakonodavni okvir u BiH, naročito citirane odredbe mjerodavnih zakona u poglavlju III Zahtjeva i Odluke o mjerodavnom tržištu, Podnositelj zahtjeva predlaže da se u konkretnom slučaju mjerodavno tržište proizvoda odredi tržište distribucije gasa koji se koriste za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim korisnicima (potrošačima).
- Podnositelj zahtjeva alternativno kao mjerodavno tržište proizvoda ili usluga određuje tržište prodaje prirodnog gasa kategoriji kupaca navedenoj u Odluci o cijenama distribucije prirodnog gasa, a koji isti koriste za proizvodnju i prodaju toplotne energije krajnjim korisnicima/potrošačima. Navedeno tržište je također značajno, jer se na njemu ogledaju negativni učinci diskriminatornog postupanja "Sarajevogas" d.o.o., Ministarstva i Vlade.
- S obzirom da "Sarajevogas" d.o.o. djeluje na teritoriju Kantona Sarajevo, Ministarstvo je nadležno za donošenje propisa za teritorij Kantona Sarajevo, a Vlada za određivanje i usvajanje cijena distribucije prirodnog gasa, Podnositelj zahtjeva

predlaže da se sukladno sa člankom 5. Odluke o mjerodavnom tržištu, kao zemljopisno tržište odredi tržište Kantona Sarajevo.

Opis činjeničnog stanja

- Člankom 4. stavkom 1), točkama a) i d) je propisano da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prećutni dogovori gospodarskih subjekata, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekata koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, a koji se odnose na izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uvjeta, i primjenu različitih uvjeta za identične transakcije s drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju.
- Imajući u vidu da je člankom 10. Uredbe o snadbijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo, propisano da distributer (u ovom slučaju "Sarajevogas" d.o.o) je obvezan uspostaviti tarifni sustav, kao temelj za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa, sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa. Stavkom 2. istog članka je definirano da se tarifne kategorije definiraju tarifnim sustavom, koji priprema i predlaže "Sarajevogas" d.o.o, a usvaja Vlada i objavljuje u službenim novinama.
- Uredba o snadbijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo člankom 10. Propisuje, da je distributer, u ovom slučaju "Sarajevogas" d.o.o., obvezan uspostaviti tarifni sustav, kao temelj za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa, sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa. Nadalje, istim člankom je propisano da se tarifne kategorije definiraju tarifnim sustavom, koji priprema i predlaže distributer ("Sarajevogas" d.o.o), a usvaja Vlada i objavljuje u službenim novinama.
- "Sarajevogas" d.o.o. određuje cijene i kategorije kupaca prirodnog gasa na temelju toga u koju kategoriju subjekt spada i da li je ovlašten za obavljanje komunalnih djelatnosti sukladno sa Zakonom o komunalnim djelatnostima uzimajući u obzir svrhu za koju će gas biti korišten.
- Uredba o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije člankom 4. propisuje da proizvodnju i isporuku toplotne energije obavlja energetska subjekt registriran za obavljanje ove djelatnosti (davatelj usluge). Davatelj usluge može obavljati energetska djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije samo na temelju uvjerenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje ove djelatnosti. Uvjerenje za obavljanje navedene djelatnosti izdaje Ministarstvo. Ministarstvo donosi Pravilnik o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije na temelju kojeg izdaje prethodno navedeno uvjerenje.
- Dakle, da bi gospodarski subjekt bio svrstan u kategoriju Toplane-Sarajevo, mora pribaviti uvjerenje od Ministarstva o ispunjavanju uvjeta za proizvodnju i isporuku toplotne energije. Kao što je ranije navedeno, predmetno uvjerenje se izdaje na temelju Pravilnika o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije, koji nadležno Ministarstvo nikada nije usvojilo. Samim tim, kako nije ispoštovana navedena obveza od strane Ministarstva, Podnositelj zahtjeva je onemogućen da aplicira za izdavanje uvjerenja.
- Ovakvim postupanjem Vlada, Ministarstvo i "Sarajevogas" d.o.o. postupaju suprotno navedenim odredbama članka 4. Zakona, te su ovakvim prešutnim djelovanjem stvorili uvjete na tržištu u kojima "Sarajevogas" d.o.o. prirodni gas koji se koristi za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim potrošačima prodaje po različitim cijenama Toplanama i Podnositelju zahtjeva, stavljajući tako Toplane Sarajevo u povoljniji položaj u odnosu na konkurente, uključujući i Podnositelja zahtjeva. "Sarajevogas" d.o.o. Podnositelja zahtjeva Odlukom o cijenama distribucije prirodnog gasa Kantona Sarajevo svrstava u kategoriju „Velike privrede“ i cijenu za prirodni gas naplaćuje u iznosu od 1,460 KM/Sm³, dok Toplane isti energent za

proizvodnju toplote, a koji koriste za iste svrhe kao i Podnositelj zahtjeva, plaćaju po cijeni od 1,261 KM/Sm³. Ovakvo postupanje Ministarstva i "Sarajevogas" d.o.o. je dodatno omogućeno i odobreno od strane Vlade, koja odobri i usvoji cijene distribucije prirodnog gasa stvarajući na taj način diskriminaciju i nelojalnu konkurenciju na tržištu.

- U svrhu rješavanja problema koji je nastao na mjerodavnom tržištu, Podnositelj zahtjeva se u nekoliko navrata obraćao nadležnim institucijama sa zahtjevom za ispravno postupanje. Prije svega Podnositelj zahtjeva se dana 07.07.2022. godine obratio "Sarajevogas" d.o.o. sa Zahtjevom za pravilnu primjenu Odluke o cijenama distribucije prirodnog gasa (Prilog - Dokaz broj 1 - Zahtjev za pravilnu primjenu Odluke o cijenama distribucije prirodnog gasa broj: 213/22 od 07.07.2022. godine). Na temelju ovog zahtjeva "Sarajevogas" d.o.o. je iz nepoznatog razloga, djelujući izvan svojih ovlasti rješavajući po zahtjevu donijelo Rješenje broj: 0101-03-2407/22 od dana 26.08.2022. g. (Prilog - Dokaz broj 2). Predmetnim rješenjem "Sarajevogas" d.o.o. je odbio zahtjev Podnositelja zahtjeva (odnosno njegovog pravnog prednika) i onemogućio primjenu iste tarife kao i za distribuciju prirodnog gasa Toplanama Sarajevo i domaćinstvima, obrazlažući da se radi o komunalnom, odnosno neprofitnom djelatnosti organiziranoj u službi građana. Nadalje, u obrazloženju predmetnog rješenja je navedeno da se Podnositelj zahtjeva prema tarifnom sustavu usvojenom od Vlade tretira kao industrijski potrošač/gospodarsko društvo, iako je potpuno jasno da Podnositelj zahtjeva nije industrijski potrošač i da prirodni gas isključivo koristi za proizvodnju toplotne energije za domaćinstva. "Sarajevogas" d.o.o. je u navedenom rješenju naveo, da Podnositelj zahtjeva može obavljati energetska djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije samo na temelju uvjerenja izdanog od strane Ministarstva. Konačno, "Sarajevogas" d.o.o. u Rješenju navodi da se tarifa koja važi za Toplane Sarajevo, na Podnositelja zahtjeva ne bih mogla primijeniti čak i ukoliko dobije predmetno uvjerenje od Ministarstva jer je Odlukom Vlade utvrđeno da jedino Toplane Sarajevo mogu biti u navedenoj tarifnoj kategoriji kupaca?
- Nakon navedenog, Podnositelj zahtjeva se obratio i Ministarstvu sa dopisom od 298/22 od 14.09.2022. godine (Prilog - Dokaz broj B - Zahtjev za pravičnu primjenu Odluke o cijenama distribucije prirodnog gasa). Na navedeni dopis Podnositelj zahtjeva nije dobio odgovor, pa se Podnositelj zahtjeva ponovo obratio Ministarstvu sa dopisom broj: 357/22 od 04.11.2022. godine (Prilog- Dokaz broj 4 - Zahtjev za povratnu informaciju u vezi Zahtjeva za pravičnu primjenu Odluke o cijenama distribucije prirodnog gasa od 14.09.2022. godine broj:357/22 od 04.11.2022. godine). Na navedene dopise je odgovoreno dana 27.10.2022. godine (odgovor zaprimljen dana 09.11.2022.) (Prilog - Dokaz broj 15 - Dopis Ministarstva - Odgovor na zahtjev broj: 05-11-35738/22 od 27.10.2022.god.) u kojem Ministarstvo apsurdno navodi da mu nije poznato da se Podnositelj zahtjeva obraćao u svezi dostavljanja dokaza o ispunjavanju uvjeta propisanih člankom 13. Zakona o komunalnim djelatnostima? Ovakav navod Ministarstva je prije svega netočan jer već duži niz godina se pokušava riješiti ovaj problem. Čak da je ovaj navod i točan postavlja se pitanje koji bi pravni temelj bio za Podnositelja zahtjeva da se obrati Ministarstvu kada nikad to isto Ministarstvo nije usvojilo Pravilnik o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije? Da apsurd bude veći Ministarstvo u daljnjem tekstu navodi „da je u potpunosti posvećeno donošenju podzakonskih akata o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije putem centralnog/daljinskog sustava zagrijavanja u najskorijem mogućem roku čime bi se u potpunosti regulirala ova komunalna djelatnost od općeg društvenog interesa u Kantonu Sarajevo. Osnovano je pitati zašto Ministarstvo i nakon više od 6 godina nije donijelo predmetni podzakonski akt iako je sukladno sa

Uredbom o općim uvjetima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije bilo dužno to uraditi?

- S druge strane nameće se pitanje kako i na temelju čega Toplance Sarajevo trenutno obavljaju predmetnu djelatnost i to u povlaštenom položaju u odnosu na druge konkurente? Pretpostavka Podnositelja zahtjeva je da su Toplance Sarajevo, sukladno sa ranije važećim Zakonom o komunalnim djelatnostima iz 2004. godine vjerojatno i imale uvjerenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje ove djelatnosti koje je izdavao nadležni organ za komunalne poslove.
- Nadalje, i ranije važećom Uredbom o općim uvjetima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije („Službene novine Kantona Sarajevo broj: 2/13) je također bila nametnuta obveza posjedovanja uvjerenja za obavljanje predmetne djelatnosti i to opet na temelju Pravilnika koji nikad nije donesen.
- Gore navedeno nameće određena pitanja, Da li je, kako i na temelju čega Toplanama Sarajevo izdano navedeno uvjerenje (s obzirom da Pravilnik o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije nikad nije usvojen)? Ako je izdano predmetno uvjerenje Toplanama Sarajevo na temelju ranijih propisa ili predmetne Uredbe (pa i bez usvajanja navedenog Pravilnika) koji mu je rok važenja bio i da li je isto još važeće? Sve ovo jasno ukazuje da su sudionici u zabranjenom sporazumu doveli Podnositelja zahtjeva (a u suštini i krajnje potrošače toplotne energije - domaćinstva) u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurente i korisnike toplotne energije kojima uslugu pružaju Toplance Sarajevo.
- Člankom 10. stavkom (1) je propisano da Kanton, Grad i općine obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti, između ostalog opskrbu toplotnom energijom putem centralnog grijanja, putem gospodarskog društva. Uredbom o općim uvjetima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije člankom 4. stavkom 1. je propisano da proizvodnju i isporuku toplotne energije obavlja energetski subjekt registriran za obavljanje navedene djelatnosti. Energetski subjekt može ovu djelatnost obavljati samo ukoliko pribavi uvjerenje o ispunjavanju uvjeta. Stavak 3) istog članka Uredbe propisuje da uvjerenje iz prethodnog članka izdaje Ministarstvo na temelju Pravilnika o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije, koji donosi Ministarstvo.
- Uzimajući u obzir odredbe Zakona o komunalnim djelatnostima, Uredbe o snadbijevanju prirodnim gasom, Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, već navedeno i više nego očigledno je da “Sarajevogas” d.o.o sudjelujući u zabranjenom sporazumu vrši i zlouporabu vladajućeg položaja na mjerodavnom tržištu tako što izravno nameće nelojalne prodajne cijene i trgovinske uvjete za prodaju prirodnog gasa po različitim cijenama Podnositelju zahtjeva i ostalim gospodarskim subjektima u odnosu na Toplance Sarajevo, a koji isti koriste u iste svrhe kao i Toplance Sarajevo, čime ograničava tržišnu konkurenciju sukladno sa člankom 10. stavak 2) točka a) Zakona o konkurenciji.
- Navedeno je zabranjeno i samim propisima koje u svom poslovanju dužan primjenjivati i “Sarajevogas” d.o.o. kao distributer prirodnog gasa, a što je konkretno utvrđeno i odredbama članka 8. Uredbe o snadbijevanju prirodnim gasom, i to: (1) Distributer je obavezan da omogući ravnopravan i nediskriminirajući pristup korištenju gasa iz distributivnog gasnog sustava Kantona Sarajevo svim zainteresiranim subjektima, a u okvirima tehničkih mogućnosti. Pored toga, kod određivanja kategorija kupaca u Odluci o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa, Vlada je usvajanjem Odluke o utvrđivanju cijene distribucije gasa omogućila “Sarajevogas” d.o.o. da primjenjuje različite uvjete za istu vrstu poslova sa ostalim stranama, čime Podnositelja zahtjeva dovodi u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj sukladno sa člankom 10. stavkom 2), točkom c) Zakona o konkurenciji. Nadalje, Vlada kao posljednji i zakonodavni organ u ovoj oblasti potvrđuje diskriminatorno postupanje “Sarajevogas” d.o.o. prema Podnositelju zahtjeva i ostalim zainteresiranim subjektima, te na kraju samim krajnjim kupcima toplotne energije/domaćinstvima.

- Podnositelj zahtjeva trpi ozbiljnu financijsku štetu koja se reflektira na nemogućnosti da omogući svojim kupcima/domaćinstvima kojima pruža navedenu uslugu konkurentu cijenu grijanja.
- Kao što je već ranije navedeno i objašnjeno u Zahtjevu, Podnositelju zahtjeva je potrebno uvjerenje o ispunjavanju uvjeta za proizvodnju i isporuku toplotne energije, da bi bio svrstan u istu tarifnu kategoriju, te kako bi plaćao prirodni gas po istoj cijeni kao i Toplane Sarajevo. Da bi Ministarstvo izdalo uvjerenje, Uredbom o općim uvjetima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije je navedena obveza donošenja Pravilnika o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije.
- Kako do danas Ministarstvo nije donijelo Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije, Podnositelj zahtjeva, te i drugi subjekti koji se bave ovom djelatnošću, diskriminirani su Odlukom o cijenama distribucije prirodnog gasa koju je donijela Vlada, tako što bez prethodno navedenog uvjerenja od strane Ministarstva i izmjenom predmetne Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa od strane Vlade Kantona Sarajevo ne mogu biti svrstani u istu tarifnu kategoriju kao i Toplane.
- Podnositelj zahtjeva, te ostali investitori za izgradnju stambeno-poslovnih kompleksa, su se počeli baviti ovom djelatnošću upravo iz razloga što Toplane Sarajevo nemaju izgrađenu infrastrukturu u većem dijelu grada gdje je otpočela stanogradnja. Toplane Sarajevo nisu infrastrukturom pratile ovaj razvitak, te su Podnositelj zahtjeva, kao i ostali gospodarski subjekti bili primorani da rješavaju pitanje grijanja izgradnjom vlastitih toplana ili kotlovnica. U tom kontekstu bitno je navesti da je Zakon o komunalnim djelatnostima člankom 1. točkom d) propisao, da Kanton obezbjeđuje opskrbu toplotnom energijom putem centralnog daljinskog sustava zagrijavanja. Nadalje, članak 8. Zakona o komunalnim djelatnostima propisuje, da Kanton može posebnim propisom povjeriti Gradu ili općinama u cijelosti ili djelimično obezbjeđivanje i obavljanje komunalnih djelatnosti. Kanton, Grad i općine, sukladno sa navedenom nadležnošću obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti putem javnog poduzeća ili gospodarskog društva. Kanton Sarajevo je obavljanje navedene djelatnosti povjerio Toplanama Sarajevo. Toplane Sarajevo sa jedne strane svojim monopolom na navedenom tržištu i s druge strane svojom nemogućnošću da pruže svim građanima uslugu grijanja primorali Podnositelja zahtjeva i druge sudionike na tržištu da sami, i o svom trošku, razviju navedenu infrastrukturu, a onda su ih Vlada Kantona Sarajevo, Ministarstvo i "Sarajevogas" d.o.o nedonošenjem adekvatnih propisa (koje su sukladno sa važećim zakonima bili dužni donijeti) i diskriminirajućom primjenom "tarifnih makaza" doveli u nezavidan položaj. Za Podnositelja Zahtjeva postoje dvije opcije, jedna je da svojim korisnicima/domaćinstvima počne naplaćivati veću cijenu grijanja, a druga je da sam snosi trošak takvih nezakonitih i diskriminirajućih tarifnih makaza. Obje navedene opcije su štetne, ili za domaćinstva ili za Podnositelja zahtjeva koji za sada jedini trpi tu štetu.
- Da bi u cijelosti shvatili na koji način zabranjeni sporazum utječe na subjekte koji djeluju na tržištu proizvodnje i isporuke toplotne energije u nastavku ćemo objasniti postupak usvajanja tarife grijanja za Toplane Sarajevo od strane Vlade, te dokazati da prethodno objašnjeno postupanje subjekata protiv kojih se podnosi ovaj Zahtjev stvara diskriminaciju na tržištu.
- Toplane Sarajevo kao javno komunalno preduzeće koje vrši proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim potrošačima - građanima priprema tarifu grijanja za svaku sezonu. Toplane Sarajevo predmetnu tarifu grijanja pripremaju na temelju Tarifnog sustava i Metodologije obračuna isporučene toplotne energije od 25.07.2016. godine (Prilog - Dokaz broj 14 - Tarifni sistem "Toplane - Sarajevo" sa Metodologije obračuna isporučene toplotne energije.) Nakon što Toplane Sarajevo pripreme tarifu tj. prijedlog visine cijene komunalne usluge, neovisno stručno tijelo Vlade sukladno sa člankom 22. stavak 5. Zakona o komunalnim djelatnostima utvrđuje validnost

kalkulacije i konačan prijedlog visine cijene komunalne usluge. Zatim, Vlada određuje i usvaja stvarnu cijenu komunalne usluge, što se u konkretnom slučaju ogleda kroz usvajanje Odluke o visini tarifnih stavova Toplane Sarajevo (Prilog - Dokaz broj 12 - Odluke o visini tarifnih stavova „Toplane -Sarajevo" d.o.o. Sarajevo).

- Navedeni postupak usvajanja cijene komunalne usluge za isporuku toplotne energije nije sporan, međutim sporno je to što cijena po kojoj "Sarajevogas" d.o.o prodaje gas Toplanama Sarajevo koje potom isto koriste za proizvodnju isporuku i prodaju toplote krajnjim kupcima – građanima, omogućava Toplanama Sarajevo da posluju sa neto dobiti. Preciznije, različite cijene prirodnog gasa utvrđene Odlukom o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa koje "Sarajevogas" d.o.o. primjenjuje na Toplane Sarajevo, i u konkretnom slučaju Podnositelja zahtjeva, stvaraju takve uvjete na tržištu u kojima se ostalim subjektima koji se bave istom djelatnošću, kao Toplane Sarajevo stvara značajna materijalna šteta.
- Podnositelj zahtjeva kao društvo koje se bavi proizvodnjom i isporukom toplotne energije za zagrijavanje domaćinstava u Naselju „Miljacka“ (njih 1.050) kod utvrđivanja cijene primjenjuje kao i Toplane identičnu: Odluku o visini tarifnih stavova Toplane Sarajevo (Prilog - Dokaz broj 12)_usvojenu od strane Vlade; kao i Tarifni sistem "Toplane - Sarajevo" d.o.o. sa Metodologijom obračuna isporučene toplotne energije (Prilog - Dokaz broj 14) usvojenu od strane Toplana Sarajevo, kako krajnje korisnike - domaćinstva ne bi doveo u neravnopravan položaj u odnosu na domaćinstva koja koriste toplotnu energiju proizvedenu od strane Toplana Sarajevo.
- Činjenica je da komunalno javno preduzeće koje obavlja djelatnost od javnog interesa svake godine ostvari neto dobit, dok je Podnositelj zahtjeva primoran da posluje sa gubitkom. Toplane Sarajevo su u tijeku 2019. godine i 2020. godine ostvarile ukupnu neto dobit u iznosu od 9.030.589 KM dok je Podnositelj zahtjeva primjenjujući istu tarifu kao i Toplane poslovaio sa gubitkom od čak 78.530.36 KM. Postavlja se pitanje, gdje je ovdje ravnopravnost subjekata kada javno komunalno preduzeće koje obavlja djelatnosti od javnog interesa ostvaruje veliku finansijsku dobit koja je omogućena, kako je ranije objašnjeno, primjenom različitih uvjeta za istovrsne transakcije od strane "Sarajevogas" d.o.o., Ministarstva i Vlade u odnosu na Podnositelja zahtjeva koji isključivo i jedino koristi prirodni gas za obavljanje identične djelatnosti, kao i Toplane Sarajevo, pri čemu Podnositelj zahtjeva posluje sa gubitkom!?
- Imajući u vidu sve navedeno, jasno se da zaključiti da se Podnositelj zahtjeva nalazi u neravnopravnom i nepovoljnom konkurentskom položaju u odnosu na Toplane Sarajevo, te da će korisnici njegovih usluga - domaćinstva, ukoliko Vijeće ne reaguje, biti izloženi riziku da plaćaju veću cijenu grijanja u odnosu na korisnike Toplana Sarajevo. Primjereno je postaviti pitanje: Zašto?

Zakonski okvir za podnošenje zahtjeva

- Sukladno članku 27. stavak 1. Zakona, Vijeće postupak pokreće po službenoj dužnosti ili na temelju zahtjeva stranke. Odredbama stavka 3. istog članka predviđeno je da zahtjev za pokretanje postupka pred Vijećem između ostalih, može podnijeti i svaka pravna osoba koja za to ima pravni ili ekonomski interes. Podnositelj zahtjeva, kao izravno oštećeni predmetnim postupanjem subjekata protiv kojih se pokreće postupak, nesumnjivo ima pravni interes da Vijeću podnese zahtjev za pokretanje predmetnog postupka.
- Sukladno članku 2. stavkom b. Zakona isti se primjenjuje na sve pravne i fizičke osobe koja se posredno ili neposredno bave proizvodnjom, prodajom roba i pružanjem usluga koja mogu svojim djelovanjem sprječavati, ograničavati ili narušavati tržišnu konkurenciju na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine ili značajnijem dijelu tržišta bez obzira na pravni status, oblik vlasništva, sjedište ili

prebivalište subjekta, a koji također uključuje i organe državne uprave i lokalne samouprave, kada posredno ili neposredno sudjeluju ili utječu na tržište.

- U ovom dijelu skrećemo pažnju Vijeću, da je Podnositelj zahtjeva upoznat sa činjenicom da je još tijekom 2010. godine Vijeće odlučivalo po zahtjevu gospodarskog subjekta UNIS „ENERGETIKA“ d.o.o. Sarajevo protiv “Sarajevogas” d.o.o. o utvrđivanju zlorabe vladajućeg položaja od strane “Sarajevogas” d.o.o. iako je činjenična osnova donekle slična, smatramo da Rješenje u predmetu broj 01-03-26-040-42-11/09 iz 2010. godine nije mjerodavno za ovaj postupak iz više razloga.
- Prije svega, od donošenja pomenutog Rješenja od strane Vijeća je prošlo 13. godina, te je u tom razdoblju došlo do značajnih promjena na mjerodavnom tržištu distribucije gasa koji se koristi za proizvodnju i prodaju toplote krajnjim korisnicima, tj. kupcima.
- Prilikom odlučivanja u predmetu iz 2010. godine na snazi nije bila Uredba o snadbijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo koja je, kako je ranije objašnjeno, donesena 2016. godine. Uredba o snadbijevanju prirodnim gasom pruža mogućnost i drugim gospodarskim subjektima da budu registrirani i obavljaju djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije u Kantonu Sarajevo na isti način kao i Toplane Sarajevo. Glavni faktor koji je utjecao na to je povećanje stanogradnje i činjenica da Toplane Sarajevo svojom infrastrukturom nisu pratili urbani razvoj grada.
- Konačno, za razliku od navedenog predmeta, ovaj Zahtjev se podnosi protiv tri različita subjekta i to primarno zbog njihovog udjela u zabranjenom sporazumu, a koji za posljedicu ima zlorabu vladajućeg položaja čije učinke Podnositelj zahtjeva trpi.
- Prema tome, postoji potreba i nužnost da se regulativa i ponašanje sudionika na mjerodavnom tržištu prilagodi tržištu i njegovoj liberalizaciji koja svim potrošačima treba da osigura ravnopravan i nediskriminirajući položaj, a ne da ga se ne činjenjem odgovornih narušava, pogotovo uzimajući u obzir da se u konkretnom slučaju prirodni gas (čije su cijene u posljednje vrijeme značajno narasle) koristi isključivo za proizvodnju i isporuku toplote krajnjim potrošačima - domaćinstvima koji će u konačnici trpjeti stvarnu štetu (koju već duže vrijeme trpi Podnositelj zahtjeva).
- Uvažavajući sve navedeno smatramo da odluka Vijeća u predmetu iz 2010. godine nije od značaja za odlučivanje u ovoj stvari, te da ista može samo poslužiti kao dokaz da se praksa sudionika na tržištu protiv kojih se podnosi ovaj Zahtjev nije promijenila usprkos izmjeni propisa i tržišta u cjelini, te su u tom smislu subjekti protiv kojih se ovaj Zahtjev podnosi, u potpunosti pasivno legitimirani u ovom postupku.
- Podnositelj zahtjeva predlaže da Vijeće sukladno sa Zakonom i važećim propisima donese zaključak o pokretanju postupka protiv “Sarajevogas” d.o.o., Ministarstva i Vlade kao protivne strane, sukladno sa člankom 32. Zakona o konkurenciji.

Podnositelj zahtjeva predlaže da Vijeće, nakon postupka provedenog na temelju Zahtjeva, donese sljedeće:

- Utvrđuje se da Ministarstvo nedonošenjem Pravilnika o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije kako je naloženo Uredbom o snadbijevanju prirodnim gasom Kantona sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu distribucije gasa koji se koristi za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim korisnicima.
- Utvrđuje se da Vlada usvajanjem cijene distribucije prirodnog gasa na temelju predložene diskriminatorne tarifne kategorije od strane „Sarajevogas” d.o.o narušava tržišnu konkurenciju na tržištu distribucije gasa koji se koristi za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim korisnicima.
- Utvrđuje se da “Sarajevogas” d.o.o. sudjelovanjem u zabranjenom sporazumu izvršilo zlorabu vladajućeg položaja na tržištu usluga distribucije gasa koji se koriste za

proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim korisnicima na teritoriju Kantona Sarajevo.

- Nalaže se Vladi da izvrši izmjene i dopune Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa KJKP „Sarajevogas” d.o.o na način gdje će druga gospodarska društva koja se bave istom djelatnošću kao i Toplance Sarajevo svrstati u istu kategoriju kupaca, te odrediti istu cijenu za kupovinu prirodnog gasa.
- Nalaže se Ministarstvu da u roku od 60 dana od dana prijema Rješenja donese Pravilnik o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije, te tako omogućiti nediskriminirajuću primjenu Uredbe o snadbijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo na sve tržišne konkurente.
- Nalaže se „Sarajevogas” d.o.o da bez odlaganja prekine sve radnje zlouporabe vladajućeg položaja na tržištu usluga distribucije gasa koji se koristi za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim korisnicima na teritoriju Kantona Sarajevo, na način da će predložiti Vladi Kantona Sarajevo tarifni sustav u kojem će omogućiti da gospodarska društva koja se bave istom djelatnošću, kao i Toplance Sarajevo, budu svrstana u istu kategoriju kupaca.
- Izriče se novčana kazna Ministarstvu, Vladi i „Sarajevogas” d.o.o. u smislu odredbi članka 48. Zakona o konkurenciji, koju je isto dužno platiti u roku od 8 (osam) dana od dana primitka ovog rješenja. U slučaju da se izrečene novčane kazne iz prethodne točke ne uplate u navedenom roku, iste će naplatiti prisilnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, sukladno sa važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Na temelju dostavljene dokumentacije, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da nije moguće bez provedenog postupka utvrditi postojanje povrede Zakona na koje Podnositelj zahtjeva ukazuje, te je u smislu članka 32. stavak (2) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: UP 06-26-2-005-6/23 dana 10.08.2023. godine, radi utvrđivanja zabranjenog konkurencijskog djelovanja, u smislu članka 4. stavak (1) točke a), b) i d) i zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 10. stavak (2). točke a), b) i c) Zakona.

Gospodarski subjekt „Sarajevogas” d.o.o. Sarajevo je Konkurencijskom vijeću u odobrenom roku dostavio odgovor na Zahtjev i Zaključak, podneskom broj: UP 06-26-2-005-17/23, u kojem je naveo slijedeće:

„Čl. 7., 8., 9. i 10. Zakona o komunalnim djelatnostima je propisano da Kanton/Županija, Grad ili općina sukladno utvrđenim nadležnostima obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti putem javnog poduzeća, te se samim time te djelatnosti tretiraju kao neprofitne djelatnosti, odnosno, djelatnosti koje su organizirane u službi građana. Pod komunalnim djelatnostima podrazumjeva se pružanje komunalnih usluga od interesa za fizičke i pravne osobe, te financiranje građenja i održavanja objekata i uređenje komunalne infrastrukture kao cjelovitog sustava na području Kantona/Županije, kao i Grada Sarajevo i općina. Sukladno navedenom u članku 7. točka d. propisano je da opskrba toplotnom energijom putem centralnog daljinskog sustava zagrijavanja spada u komunalnu djelatnost.

Člankom 10. Uredbe o snadbijevanju prirodnim gasom propisano je, da je Distributer obavezan uspostaviti tarifni sustav, kao temelj za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa, sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca gospodarskog gasa. Tarifne kategorije se definiraju tarifnim sustavom, koji priprema i predlaže distributer, a usvaja Vlada i objavljuje u službenim novinama.

Sukladno s tim Vlada je na sjednici održanoj 22.10.2015. godine donijela Odluku o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa, koja je objavljena u Službenim novinama broj: 42/15. U pomenutoj Odluci je navedeno pod točkom 2. Tarifna kategorija „Toplance-Sarajevo” d.o.o. Sarajevo. U tarifnu kategoriju „Toplance-Sarajevo” spada samo jedan kupac, a to je Kantonalno javno komunalno preduzeće „Toplance-Sarajevo” d.o.o. Sarajevo. U tarifnu kategoriju „Veliki potrošači” svrstavaju se, između ostalog, kupci koji su priključeni na

distributivnu gasnu mrežu kao industrijski potrošači/gospodarska društva, kao što je Podnositelj zahtjeva.

Dalje, člankom 4. Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije propisano je, da proizvodnju i isporuku toplotne energije obavlja energetska subjekt registriran za obavljanje ove djelatnosti. Davatelj usluge može obavljati energetska djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije samo na temelju uvjerenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje ove djelatnosti. Pomenuto uvjerenje izdaje Ministarstvo, na razdoblje koji, ovisno od tehničkih uvjeta, vrste i kapaciteta energetska djelatnosti, koje propiše Ministarstvo.

Napominje se, da je podnositelj zahtjeva komercijalno društvo, dok su Toplane Sarajevo osnovane radi obavljanja komunalne djelatnosti. Također, naglašava da Zakonom o konkurenciji nije zabranjen vladajući položaj na tržištu roba ili usluga ako gospodarski subjekt svojim postupanjem ne sprječava, ograničava ili narušava tržišnu konkurenciju. Gospodarski subjekt ima vladajući položaj na tržištu roba ili usluga ukoliko ima udjel veći od 40% "Sarajevogas" d.o.o. ima tržišni udjel od 100% na mjerodavnom tržištu jer ima izgrađenu infrastrukturu.

Člankom 22. Zakona o komunalnoj djelatnosti predviđeno je da visinu cijene i način plaćanja komunalne usluge predlaže davatelj komunalne usluge, na temelju detaljne kalkulacije, a sukladno odredbama članka 15. cijena komunalne usluge sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcioniranja komunalnog sustava na koji se odnosi, te troškove nabave novih stalnih sredstava davatelja komunalne usluge prema članku 37. stavak (2) točka a) i stavku (3) ovog zakona. U cijenu komunalne usluge uključena je amortizacija, koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava davatelja komunalne usluge i amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sustava, odnosno dobara u općoj uporabi. Validnost kalkulacije i konačan prijedlog visine cijene komunalnih usluga utvrđuje neovisno stručno tijelo Vlade Kantona, Grada odnosno općine, a stvarnu cijenu komunalnih usluga određuje i usvaja Vlada Kantona, gradsko odnosno općinsko vijeće, sukladno nadležnostima iz čl. 7., 8. i 9. Zakona.

Dakle, "Sarajevogas" d.o.o. je utemeljen od strane Kantona za obavljanje komunalne djelatnosti, kao i Toplane Sarajevo iz čega proizilazi da su kao komunalna poduzeća osnovani radi obavljanja komunalnih djelatnosti, koje su u službi građana, te nemaju komercijalnu svrhu. Napominjemo, da Sarajevogas nema pravnog temelja da Podnositelju zahtjeva obračunava cijenu prirodnog gasa po kategoriji Toplane Sarajevo, sve dok se ne izmjeni Odluka o utvrđivanju cijene distributivnog gasa, a cijena se utvrđuje sukladno sa Zakonom o komunalnoj djelatnosti.

Podnositelj zahtjeva ističe da je upoznat s činjenicom da se tijekom 2010. godine odlučivalo po zahtjevu UNIS ENERGETIKA d.o.o. Sarajevo o utvrđivanju zlouporabe vladajućeg položaja od strane "Sarajevogas" d.o.o. Međutim, neutemeljeno ističe da činjenična osnova je donekle slična, ali smatra da Rješenje broj: 01-03-26-040-42-11/09 iz 2010. godine nije mjerodavno za ovaj postupak. Kao razlozi se navode da u tom razdoblju nije bila na snazi Uredba o snabdjevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo, koja je donesena 2016. godine, a koja pruža mogućnost i drugim subjektima da obavljaju proizvodnju i isporuku toplotne energije u Kantonu Sarajevo na isti način kao i Toplane Sarajevo i za razliku od zahtjeva iz 2010. godine ovaj zahtjev se podnosi protiv tri različita subjekta i to primarno zbog njihovog udjela u zabranjenom sporazumu koji za posljedicu ima zlouporabu vladajućeg položaja. Međutim, u potpunosti su netočni navodi koje je podnositelj zahtjeva iznio u zahtjevu iz sljedećih razloga: Točno je da je Uredba o snabdjevanju prirodnim gasom donesena 2016. godine, ali pravna ograničenja da se podnositelj zahtjeva svrsta u kategoriju potrošača Toplane Sarajevo se crpi iz pravnog okvira koji je reguliran Zakonom o komunalnoj djelatnosti, kojim je reguliran način metodologije i kalkulacije cijene prirodnog gasa. Okolnosti i pravni temelj obračuna cijene prirodnog gasa, kao i kategorizacija kupaca se od donošenja ovog akta nisu mijenjale. Zakon o komunalnoj djelatnosti je lex generalis koji se kao takav primjenjuje i smatramo da pomenuta Uredba nema pravnog značaja za donošenje Odluke od strane Konkurencijskog vijeća.“

U ostavljenom vremenskom roku, Konkurencijsko vijeće BiH je dana 08.09.2023. godine pod brojem: UP 06-26-2-005-19/23 zaprimilo podnesak Zaključak Vlade Kantona Sarajevo i Odgovor na Zaključak o pokretanju postupka, Ministarstva u kojem navode slijedeće:

„Ministarstvo je zaprimilo predmetni akt Konkurencijskog vijeća broj: UP 06-26- 2-005-13/23 od 11.08.2023. godine, "Zaključak o pokretanju postupka na osnovu Zahtjeva za pokretanje postupka privrednog subjekta UNIPROMET d.o.o. Sarajevo, ul. Marka Marulića, br. 2., 71000 Sarajevo., koji je zastupan po odvjetniku Seadu Miljkoviću.

Zaključkom o pokretanju postupka broj: UP 06-26-2-005-13/23 od 1 1.08.2023. godine, pokrenuli ste postupak po zahtjevu naprijed navedenog gospodarskog subjekta, a protiv "Sarajevogas" d.o.o. ovog Ministarstva i Vlade.

Razloge koje navodite su radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak 1) točka a), b) i d), između ovog Ministarstva i Vlade i "Sarajevogas", te protiv kantonalnog javno komunalnog preduzeća koje sukladno sa zakonskim propisima obavlja djelatnost od općeg interesa, komunalnu djelatnosti individualne komunalne potrošnje, opskrbu prirodnim gasom, kao društvo sa ograničenom odgovornošću, radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 10. stavak 2) točke a), b) i c) Zakona o konkurenciji.

Sukladno sa prethodno navedenim dostavljamo slijedeći odgovor: U Službenim novinama FBiH, broj: 60/23 objavljen je Zakon o energiji i regulaciji energetske djelatnosti u Federaciji BiH, gdje je u članku 23. stavak (1) točka c) propisano donošenje tarifnih metodologija i određenih cijena i naknada, a u članku 13. stavak (1) točka k) propisano je da se pod energetske djelatnošću smatra distribucija prirodnog gasa. Iz ovoga proizlazi da Kanton Sarajevo više nema nikakve nadležnosti po pitanju tarifnog sustava "Sarajevogas" d.o.o. te stoga smatramo da je daljnje vođenje postupka po zahtjevu Podnosioca zahtjeva zakašnjelo i da je predmetna materija sada u isključivoj nadležnosti Regulatorne komisije za energiju u FBiH. Istovremeno, ovdje želimo napomenuti da pored promjene zakonske regulative u FBiH, Podnositelj zahtjeva nije uopće ispunio uvjete iz Uredbe o opštem uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, članak 4. st. (2) i (3) prema kojem je ovaj gospodarski subjekt morao dobiti uvjerenje resornog ministarstva za obavljanje ove djelatnosti.

Pored nedostatka uvjerenja, propisanog navedenom Uredbom, jedino tijelo koje utvrđuje cijenu za komunalne djelatnosti, odnosno isporuku toplotne energije je Neovisno stručno tijelo koje formira Vlada i kojem se Podnositelj zahtjeva nije obraćao za provođenje tarifnog postupka za svoje usluge. Ono što sljedeće želimo naglasiti je to, da se UNIS ENERGETIKA d.o.o. još 2010. godine obraćao Konkurencijskom vijeću sa gotovo identičnim zahtjevom i tada je isti odbijen, a što prilažemo uz ovaj odgovor, što znači da je Vijeće već odlučivalo po ovom pitanju. Podnositelj zahtjeva je kroz sve ove godine radio bez uvjerenja resornog Ministarstva, a cijenu nije formirao putem Neovisnog stručnog tijela, odnosno Odluke Vlade Kantona Sarajevo o davanju suglasnosti na taj tarifni sustav. Za sve ovo vrijeme Podnositelj zahtjeva je dobrovoljno pristajao na tarifni sustav "Sarajevogas" d.o.o., a kao što smo već napomenuli Vijeće je još 2010. godine odlučivao o ovakvom pitanju.

Imajući u vidu da je Zakonom o energiji i regulaciji energetske djelatnosti u FBiH uspostavljen regulatorni okvir u kojem sada jedinu nadležnost za utvrđivanje, tj. donošenje tarifnih metodologija i određivanje cijena i naknada ima Regulatorna komisija za energiju sa sjedištem u Mostaru, te još jednom želimo ponoviti da je sada kompletna predmetna problematika, odnosno eventualna izmjena tarifnog sustava "Sarajevogas" d.o.o u potpunoj nadležnosti ove komisije, uz naglasak da je početak provođenja usvajanja novih tarifnih metodologija stvar ove komisije, kao i eventualno podnošenje zahtjeva ovoj komisiji od strane "Sarajevogas" d.o.o. ako budu smatrali da je potrebno izmijeniti metodologiju i tarifni sustav. Vlada, kao i ovo Ministarstvo nemaju više apsolutno nikakve nadležnosti po ovom pitanju, tako da je nužno da u ovom dijelu obustavite postupak prema Vladi i resornom

ministarstvu, a ako smatrate potrebnim postupak vodite prema "Sarajevogas" d.o.o. mada i dalje smatramo da se radi o već presuđenoj stvari iz 2010. godine."

Podnositelj zahtjeva je dana 14.09.2023. godine, u ostavljenom roku dostavio očitovanje na „Odgovor Sarajevogasa na Zaključak o pokretanju postupka Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine, broj: UP 06-26-2-005-12/23 od 11.08.2023. godine“, u kom se navodi:

Odgovor "Sarajevogas" d.o.o. je nejasan i nekonzistentan i isti ne sadrži niti jedan konkretan navod ili dokaz kojim bi se tvrdnje iznesene u Zahtjevu za pokretanje postupka od 13.02.2023. godine dovele u pitanje; opovrgnule ili eventualno potvrdile kao netočne.

Nije potpuno jasno zašto "Sarajevogas" d.o.o. kroz cijeli svoj Odgovor citira odredbe propisa, a propušta iste argumentirano obrazložiti i staviti u kontekst navoda iz Zahtjeva za pokretanje postupka? "Sarajevogas" d.o.o. se na samom početku bez ikakve jasne argumentacije poziva na odredbe čl. 7., 8., 9. i 10. Zakona o komunalnim djelatnostima, gdje je navedeno da Kanton, Grad ili općina sukladno sa utvrđenim nadležnostima obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti putem javnog poduzeća, te samim time te djelatnosti tretiraju kao neprofitne, odnosno kao djelatnosti organizirane u službi građana.

Nesporno je da Kanton, Grad ili općina sukladno sa utvrđenim nadležnostima obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti koje bi trebale biti organizirane u službi građana. Ono što nije navedeno od strane "Sarajevogas" d.o.o. iz nepažnje ili je namjerno propušteno je činjenica da je istim odredbama propisano je da Kanton, Grad i općina obavljanje komunalnih djelatnosti mogu, između ostalog, obezbijediti putem gospodarskog društva. Nesporno je da je Kanton Sarajevo obavljanje navedene djelatnosti povjerio Toplanama Sarajevo. Međutim, Toplane Sarajevo su, sa jedne strane svojim monopolom na navedenom tržištu i s druge strane svojom nemogućnošću da pruže svim građanima uslugu grijanja, primorali Podnositelja zahtjeva i druge sudionike na tržištu da sami, i o svom trošku, razviju infrastrukturu i pruže građanima određenu komunalnu uslugu, u konkretnom slučaju grijanje i to na kraju pod nepovoljnijim uvjetima. U tom kontekstu očigledno i "Sarajevogas" d.o.o. namjerno insistira na netočnom navodu, da je Podnositelj zahtjeva gospodarsko društvo, te da gas koristi kao industrijski potrošač i da treba biti u tu kategoriju svrstan, što je apsolutno netočno. Podnositelj zahtjeva prirodni gas koji kupuje od "Sarajevogas" d.o.o. isključivo koristi za grijanje stanova i prostora u stambenim zgradama. Kao što je navedeno u Zahtjevu za pokretanje postupka Odlukom o cijenama distribucije prirodnog gasa, Podnositelju zahtjeva je nametnuta obveza plaćanja cijene distribucije prirodnog gasa po znatnoj većoj cijeni u odnosu na Toplane Sarajevo, iako Podnositelj zahtjeva prirodni gas kao i Toplane Sarajevo isključivo i jedino koristi za proizvodnju i distribuciju toplotne energije, odnosno grijanje stanova i prostora u stambenim zgradama.

Dakle, Podnositelj zahtjeva obavlja istu komunalnu djelatnost kao Toplane Sarajevo, međutim prirodni gas, zbog postojanja zabranjenog sporazuma i nezakonitog postupanja "Sarajevogas" d.o.o. i ostalih subjekata protiv kojih je pokrenut postupak, isti i za istu namjenu plaća po znatno većoj cijeni od Toplana Sarajevo. Zašto? Podsjećamo na to da Toplane Sarajevo, kao „neprofitno" javno komunalno preduzeće koje bi trebalo raditi u interesu građana, svake godine ostvari neto dobit, dok je Podnositelj zahtjeva primoran da posluje sa gubitkom. Toplane Sarajevo su u tijeku 2019. godine i 2020. godine ostvarile ukupnu neto dobit u iznosu od 9.030,589 KM, dok je Podnositelj zahtjeva primjenjujući istu tarifu kao i Toplane poslovao sa gubitkom od čak 78,530.36 KM !? U nastavku svog Odgovora "Sarajevogas" d.o.o se poziva na odredbu članka 10. Uredbe o snadbijevanju prirodnim gasom. U ovom dijelu objašnjava postupak usvajanja i uspostave tarifnog sustava kao i temelj za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa, sa detaljnom kalkulacijom distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa. Za potrebe ovog Izjašnjenja Podnositelj zahtjeva Vijeću skreće pažnju na stranice 14. do 16. Zahtjeva od 13.02.2023. godine, gdje je isti detaljno obrazložio i postavio logička pitanja koja se odnose na čitav postupak usvajanja tarife grijanja od strane Vlade. Skrećemo pažnju ponovo da

“Sarajevogas” d.o.o u svom Odgovoru nije dalo nikakvu pravnu ili drugu argumentaciju, niti logično obrazloženje, koje bi na bilo koji način opravdalo postupanje subjekata protiv kojih je pokrenut ovaj postupak ili koje ne dovodi do nastanka zabranjenog sporazuma.

U nastavku Odgovora “Sarajevogas” d.o.o. ističe odredbu članka 4. Uredbe o općim uvjetima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, kojom je propisano da za proizvodnju i isporuku toplotne energije energetska subjekt mora biti registriran za obavljanje navedene djelatnosti. Potom, ističe da davatelj usluge može obavljati energetska djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije samo na temelju uvjerenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje ove djelatnosti. Navedena odredba je nesporna, te Podnositelju zahtjeva nije jasno zbog čega istu “Sarajevogas” d.o.o. samo navodi bez obrazloženja ili zbog čega drugi subjekti koji se bave istom djelatnošću kao i Toplane Sarajevo ne mogu dobiti navedeno uvjerenje, iako im je Zakon to omogućio. Jasno je da se radi isključivo o administrativnoj barijeri pristupu određenom tržištu što apsolutno ukazuje na postojanje zabranjenog sporazuma i zlouporabu vladajućeg položaja. Podnositelj zahtjeva podsjeća Vijeće i ostale strane u postupku da je isti registriran za obavljanje djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije, baš kao i Toplane Sarajevo. Iz predmetnih navoda, da se zaključiti da “Sarajevogas” d.o.o. uopće nije uzeo u obzir navode iz Zahtjeva i dostavljene dokaze iz kojih je ovaj podatak vidljiv (molimo pogledati stranicu 5. Zahtjeva za pokretanje postupka, te priloženi Izvod iz registra za Podnositelja zahtjeva koji dokazuje ovu tvrdnju). Za Podnositelja zahtjeva prirodni gas je u kontekstu navedene djelatnosti isto kao i za Toplane Sarajevo tzv. essential facility, pa činjenice koje “Sarajevogas” d.o.o. navodi u pogledu tržišnog udjela su od posebnog značaja i nose posebnu odgovornost takvih sudionika na mjerodavnom tržištu uključujući suzdržavanje od bilo kakvih zlouporaba ili udjela u sporazumima koji za posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje i narušavanje tržišne konkurencije na tržištu distribucije gasa koji se koristi za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim korisnicima.

Nadalje, u samom Zahtjevu je obrazloženo da Uredba o snadbijevanju prirodnim gasom pruža mogućnost i drugim gospodarskim subjektima da budu registrirani i obavljaju djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije u Kantonu Sarajevo, na isti način kao i Toplane Sarajevo. Međutim, razlog zbog kojeg Podnositelj zahtjeva i ostali subjekti ne mogu ispuniti ove uvjete leži u činjenici da nadležno Ministarstvo još uvijek nije usvojilo Pravilnik o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije na temelju kojeg bi se moglo pribaviti prethodno navedeno uvjerenje. Ovakvim postupanjem Vlada, Ministarstvo i “Sarajevogas” d.o.o. postupaju suprotno navedenim odredbama članka 4. Zakona o konkurenciji, te su ovakvim prešutnim djelovanjem stvorili uvjete na tržištu u kojima “Sarajevogas” d.o.o. prirodni gas koji se koristi za proizvodnju i isporuku toplotne energije krajnjim potrošačima prodaje po različitim cijenama Toplanama i Podnositelju Zahtjeva, stavljajući tako Toplane Sarajevo u povoljniji položaj u odnosu na konkurente, uključujući i Podnositelja Zahtjeva. “Sarajevogas” d.o.o. zatim u nastavku Odgovora ponovo ističe postupak utvrđivanja cijene, činjenicu da su Toplane Sarajevo osnovane i djeluju u službi građana, te da iste nemaju komercijalnu svrhu. U ovom dijelu Vijeće referiramo na paragraf 1.4. ovog Izjašnjenja gdje je na jednostavan način objašnjeno zbog čega navodi “Sarajevogas” d.o.o. u ovom dijelu nisu točni.

Konačno, “Sarajevogas” d.o.o. se na samom kraju Odgovora dotiče odluke Vijeća iz 2010. godine koja se vodila po zahtjevu gospodarskog subjekta Unis Energetika d.o.o. Sarajevo. U ovom dijelu ističe da Uredba o snadbijevanju prirodnim gasom donesena 2016. godine nema značaja jer je Zakon o komunalnim djelatnostima lex generalis u odnosu na Uredbu, te zbog toga bi Vijeće istu trebalo zanemariti!? Podnositelj zahtjeva smatra ovakav stav prije svega nerazumljivim i ostaje kod svojih navoda iz Zahtjeva za pokretanje postupka navedenih na stranici 17. Zahtjeva za pokretanje postupka, te ističe da je “Sarajevogas” d.o.o. u ovom dijelu kontradiktoran sam sebi i svojoj argumentaciji iz Odgovora. Navedeno je vidljivo kroz činjenicu gdje se prvo poziva na odredbu članka 4. Uredbe, a sve kako je objašnjeno u paragrafu 1.5. ovog Izjašnjenja, kako bi navodno argumentirao činjenice za koje smatra da mu idu u korist. Zatim, na samom kraju predlaže Vijeću da zanemari Uredbu, jer ista nije od

važnosti i pravnog značaja za ovaj postupak? Ovakav stav "Sarajevogas" d.o.o. samo dodatno potvrđuje da je sve navedeno u Zahtjevu za pokretanje postupka i ovom Izjašnjenju točno, a što je i više nego dovoljan temelj za Vijeće da donese odluku kojom utvrđuje da postoji zabranjeni sporazum i zlouporaba vladajućeg položaja od strane subjekata protiv kojih je postupak pokrenut.

Podnositelju zahtjeva je aktom broj: UP 06-26-2-005-20/23 dana 12.09.2023. godine dostavljen podnesak, Zaključak Vlade i Odgovor na Zaključak o pokretanju postupka, Ministarstva. U ostavljenom roku, Podnositelj zahtjeva je dana 20.09.2023. godine dostavio očitovanje u kom se navodi:

„Navodi iz Očitovanja Ministarstva i Vlade su u potpunosti neutemeljeni, paušalni, te isti prikazuju fundamentalno nerazumijevanje navoda iz Zahtjeva za pokretanje postupka pred Vijećem od dana 13.02.2023. godine. U samom uvodu Očitovanja Ministarstvo se poziva na odredbe Zakona o energiji i regulaciji energetske djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je stupio na snagu dana 17.08.2023. godine („Zakon o energiji“). Pozivajući se na Zakon o energiji, Ministarstvo i Vlada izuzimaju sebe od odgovornosti udjela u zabranjenom sporazumu, te zlouporabe vladajućeg položaja, na taj način narušavajući tržišnu konkurenciju. Nije jasno na temelju čega su Ministarstvo i Vlada došli do zaključka da Kanton Sarajevo nema nikakvu nadležnost po pitanju tarifnog sustava "Sarajevogas", te iz kojih razloga je Podnositelj zahtjeva zakasnio pokrenuti postupak protiv navedenih subjekata. U ovom dijelu smatramo bitnim prije svega još jednom istaći činjenicu da je Zakon o energiji stupio na snagu prije nešto više od mjesec dana, dakle dana 17.08.2023. godine. Uvidom u dio Zakona o energiji koji regulira prelazne i završne odredbe, može se zaključiti da isti isključuje retroaktivnu primjenu. Također, odredbom članka 48. Zakona o energiji je propisano da Regulatorna komisija u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi podzakonske akte kojima detaljnije uređuje materiju zakona. Do donošenja podzakonskih akata od strane Regulatorne komisije primjenjuju se ranije doneseni podzakonski propisi. Podsjećamo da je retroaktivna primjena zakona suprotna načelu pravne sigurnosti i legaliteta, te nije jasno zbog čega Ministarstvo i Vlada predlažu da se isti primijeni na ovaj postupak, kada su mjerodavni kantonalni/županijski zakonski propisi koji uređuju predmetnu materiju su još uvijek na snazi. Ističemo još jednom i to da Zakonom o energiji nisu stavljeni van snage bilo kakvi drugi propisi, te se isti još uvijek imaju obvezu primjenjivati. Činjenica da je donesen Zakon o energiji na razini FBiH, ne opravdava dosadašnje postupanje subjekata protiv kojih je pokrenut postupak pred Vijećem, te s tim u svezi zahtjev Podnositelja niti u kojem slučaju nije mogao biti u zakašnjenju, niti je podnesen protiv subjekata koji nemaju nadležnost nad ovom materijom.

U nastavku Očitovanja Ministarstvo i Vlada navode, da Podnositelj zahtjeva pored zakonske regulative u FBiH, nije uopće ispunio uvjete iz Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, točnije članka 4., st. 2. i 3., prema kojem je Podnositelj zahtjeva morao dobiti uvjerenje resornog ministarstva za obavljanje djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije. Citirani navod iz Očitovanja Ministarstva i Vlade pokazuju samo opće nerazumijevanje činjenica navedenih u podnesenom zahtjevu. Nije jasno na koje točno odredbe Ministarstvo i Vlada misle kada navode zakonsku regulativu FBiH? Ukoliko se ovaj navod odnosi na tek doneseni Zakon o energiji, Podnositelj zahtjeva ističe da isti niti u kojem slučaju ne može biti primjenjiv na navedenu situaciju, a sve uzimajući u obzir navode u paragrafu 1.1 i 1.2. ovog podneska. Potom, Ministarstvo pogrešno zaključuje, te navodi da Podnositelj zahtjeva ne ispunjava uvjete iz Uredbe, te navodi da je isti morao pribaviti uvjerenje ovog Ministarstva kako bi se bavio navedenom djelatnošću? Ministarstvo izostavlja navesti najvažniju obavezu, bez čijeg ispunjenja niti jedan subjekt na području Kantona Sarajevo ne može obavljati djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije, a što je donošenje Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije. Dakle, Ministarstvo prebacuje odgovornost za svoje neispunjenje zakonske obaveze na Podnositelja zahtjeva, zanemarujući činjenicu da je se isti više puta obraćao sa zahtjevom da Ministarstvo donese sporni Pravilnik po kojem bi Podnositelj zahtjeva mogao

pribaviti uvjerenje za obavljanje djelatnosti, pri čemu Ministarstvo nikada nije usvojilo predmetni Pravilnik. Dakle, svojim postupanjem, Ministarstvo je onemogućilo Podnositelja zahtjeva da postupi sukladno sa Uredbom, na taj način mu je ograničila pristup tržištu. Sve navedeno dokazuje postojanje zabranjenog sporazuma iz članka 4. Zakona o konkurenciji Bosne i Hercegovine između Ministarstva, Vlade i "Sarajevogas" d.o.o., a koje se prvenstveno ogleda kroz činjenicu da Ministarstvo nije ispoštovalo svoju obvezu definiranu Uredbom koja je još uvijek na snazi i do danas, nakon brojnih urgencija, sastanaka, pa čak i dostavljenih nacрта Pravilnika, nije usvojilo isti. U nastavku, Ministarstvo i Vlada navode da pored nedostatka uvjerenja propisanog Uredbom, Podnositelj zahtjeva se nije obraćao jedinom tijelu koje utvrđuje cijenu komunalne djelatnosti - Neovisnom stručnom tijelu koje formira Vlada za provođenje tarifnog postupka za svoje usluge. Potom navode da je Podnositelj zahtjeva sve ove godine radio bez uvjerenja, a cijenu nije formirao putem Nezavisnog stručnog tijela, odnosno Odluke Vlade o davanju suglasnosti na tarifni sustav. Navedeno nije točno iz sljedećih razloga, Podnositelj zahtjeva se u nekoliko navrata obraćao nadležnim institucijama sa zahtjevom za ispravno postupanje. Kao što je navedeno i objašnjeno, u samom Zahtjevu za pokretanje postupka, "Sarajevogas" d.o.o. kao distributer prirodnog gasa na području Kantona Sarajevo uspostavlja tarifni sustav kao temelj za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama prirodnog gasa. Potom, na prijedlog "Sarajevogas" d.o.o., Vlada usvaja predloženi tarifni sustav. Kao što se može vidjeti na stranici 11. Zahtjeva za pokretanje postupka, te priložima Dokaz broj 1., broj 2., broj 3. i broj 4., Podnositelj zahtjeva se prvo dana 07.07.2022. godine obratio "Sarajevogas" d.o.o. sa Zahtjevom za pravilnu primjenu Odluke o cijenama distribucije prirodnog gasa. Potom, je "Sarajevogas" d.o.o. iz nepoznatih razloga, djelujući van svojih okvira donio Rješenje broj: 0101-03-2407/22 od 26.08.2022. godine, kojim je Podnositelja zahtjeva odbio i onemogućio primjenu iste tarife kao i za distribuciju prirodnog gasa Toplanama i domaćinstvima, obrazlažući da se radi o komunalnom, odnosno neprofitnoj djelatnosti organiziranoj u službi građana. Nadalje, obrazloženo je da se Podnositelj zahtjeva, a prema tarifnom sustavu usvojenom od Vlade, tretira kao industrijski potrošač/gospodarsko društvo, iako je jasno da Podnositelj zahtjeva nije industrijski potrošač i prirodni gas koristi isključivo za proizvodnju toplotne energije za domaćinstva. "Sarajevogas" d.o.o. je u navedenom rješenju navelo, da Podnositelj zahtjeva može obavljati energetska djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije samo na temelju uvjerenja izdanog od strane Ministarstva. Konačno, "Sarajevogas" d.o.o. u Rješenju navodi da se tarifa koja važi za Toplane Sarajevo na Podnositelja zahtjeva ne bi mogla primijeniti čak i ukoliko dobije predmetno uvjerenje od Ministarstva jer je Odlukom Vlade Kantona Sarajevo utvrđeno da jedino Toplane mogu biti u navedenoj tarifnoj kategoriji kupaca!? Nakon navedenog, Podnositelj zahtjeva se obratio i Ministarstvu sa dopisom 298/22 od 14.09.2022. godine. Na navedeni dopis Podnositelj zahtjeva nije dobio odgovor, pa se Podnositelj zahtjeva ponovo obratio Ministarstvu sa dopisom broj 357/22 od 04.11.2022. godine. Na navedene dopise Podnositelj zahtjeva nikad nije dobio odgovor. Postavlja se pitanje, zbog čega bi Podnositelj zahtjeva imao obvezu obraćati se Neovisnom stručnom tijelu formiranom od strane Vlade, kada se više puta izravno obraćao "Sarajevogas" d.o.o. u kao distributeru prirodnog gasa na području Kantona Sarajevo koji uspostavlja tarifni sustav kao temelj za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama prirodnog gasa, a koji potom Vlada tj. njeno stručno tijelo samo usvaja? Zbog čega Ministarstvo do dana pisanja odgovora na Očitovanje nikada nije odgovorilo na upućene dopise, gdje su postavljena konkretna pitanja koja se tiču ispunjenja uvjeta za pribavljanje uvjerenja, preciznije da li je i zbog čega nikada nije usvojen pravilnik? U nastavku, Ministarstvo i Vlada se pozivaju na odluku Vijeća u predmetu UNIS ENERGETIKA iz 2010. godine, za koji navode da je problematika bila identična postojećem zahtjevu, te smatraju da se radi o presuđenoj stvari o kojoj Vijeće bi trebalo ponovo odlučivati. Ministarstvo, Vladu i Vijeće ponovo podsjećamo na navode koji se nalaze na stranici 17. Zahtjeva za pokretanje postupka, gdje je prije svega Podnositelj zahtjeva skrenuo pažnju Vijeću na navedenu odluku. Još jednom ističemo da rješenje iz predmeta UNIS ENERGETIKA nije mjerodavno za ovaj postupak iz sljedećih razloga. Prije svega, od

donošenja pomenutog Rješenja od strane Vijeća je prošlo 13 godina, te je u tom razdoblju došlo do značajnih promjena na mjerodavnom tržištu distribucije gasa koji se koristi za proizvodnju i prodaju toplote krajnjim korisnicima tj. kupcima. Prilikom odlučivanja u predmetu iz 2010. godine na snazi nije bila Uredba koja je donesena 2016. godine. Uredba pruža mogućnost i drugim gospodarskim subjektima da budu registrirani i obavljaju djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije u Kantonu Sarajevo na isti način kao i Toplane Sarajevo. Glavni faktor koji je utjecao na to je povećanje stanogradnje i činjenica da Toplane Sarajevo svojom infrastrukturom nisu pratili urbani razvoj grada. Konačno, za razliku od navedenog predmeta, ovaj Zahtjev se podnosi protiv tri različita subjekta i to primarno zbog njihovog udjela u zabranjenom sporazumu, a koji za posljedicu ima zlouporabu vladajućeg položaja čije učinke Podnositelj zahtjeva trpi. Prema tome, smatramo da su navodi Ministarstva i Vlade u potpunosti netočni, te Vijeće iste ne bi trebalo uzeti u obzir. Konačno, Ministarstvo i Vlada se ponovo pozivaju na novi Zakon o energiji gdje navode da nadležnost za utvrđivanje tarifnih metodologija i određivanje cijena sada ima samo Regulatorna komisija za energiju sa sjedištem u Mostaru. Zatim, navode da nemaju nikakvu nadležnost po pitanju uspostavljanja cijena prirodnog gasa, te da bi se postupak u odnosu na njih trebao obustaviti. Ovi navodi su u potpunosti paušalni i netočni. Vijeće referiramo na paragraf 1.1 i 1.2 ovog podneska gdje je objašnjeno zbog čega Zakon o energiji ne može biti primjenjiv na ovu situaciju, te paragraf 1.4. koji objašnjava zbog čega Ministarstvo i Vlada zajedno sa "Sarajevogas" d.o.o. snose odgovornost za stvaranje nepovoljnih uvjeta na tržištu za ostale gospodarske subjekte. Također, ističemo i to da se Ministarstvo i Vlada u jednom dijelu Očitovanja pozivaju na Uredbu koja je donesena i važi na kantonalnoj razini, a koja predviđa obvezu za Ministarstvo u pogledu donošenja pravilnika, te zatim navode da nemaju apsolutno nikakvu nadležnost u pogledu spornih pitanja iz Zahtjeva. Smatramo da su navodi strana kontradiktorni, te isti ne mogu biti uzeti u obzir od strane Vijeća kao mjerodavni za rješavanje ovog pravnog pitanja.“

4. Usmena rasprava i daljnji tijek postupka

Budući da se radi o postupku sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće BiH je je sukladno sa člankom 39. Zakona, zakazalo usmenu raspravu koja je održana, dana 08.11.2023. godine (poziv dostavljen aktima broj: UP 06-26-2-005-30, broj: UP 06-26-2-005-33, broj: UP 06-26-2-005-32 i broj: UP 06-26-2-005-33 dana 28.09.2023. godine).

Usmena rasprava održana je u sjedištu Konkurencijskog vijeća BiH uz prisustvo odvjetnika Seada Miljkovića, punomoćenika Podnositelja zahtjeva, zakonskog zastupnika Muhameda Pilava, uposlenika Hrute Tupekovića Podnositelja zahtjeva, Almire Kolavac-Šetkić pravobranioca, kao punomoćnik Vlade i ministra Almira Bečarevića i Selme Džafić, uposlenice u KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo.

Na usmenenoj raspravi stranke su se izjasnile da ostaju kod svojih dosadašnjih iskaza i dokaza s tim da je svaka strana priložila i dodatnu dokumentaciju kojom potvrđuju svoje tvrdnje (Zapisnik broj: UP 06-26-2-005-34 od dana 08.11.2023. godine). Također, stranke u postupku su se obvezale da dostave dodatnu dokumentaciju i informacije mjerodavne za predmetni postupak nakon okoćanja usmene rasprave.

Gospodarski subjekt "Sarajevogas" d.o.o. je sukladno naložima sa usmene rasprave, dana 22.11.2023. godine podneskom „Dostavljanje dokaznog materijala sukladno sa nalogom sa usmene rasprave koja je održana 08.11.2023. godine“, zaprimljenim pod brojem: UP 06-26-2-005-40/23 dostavio podatke i informacije kako slijedi:

„Aktualne tarifne kategorije kupaca prirodnog gasa utvrđene od strane Nadzornog odbora KJKP "Sarajevogas" d.o.o Odlukom broj: 010101-02-2186/15 od 07.10.2015. godine, („Službenim novinama Kantona Sarajevo“ broj: 42/15 od 29.10.2015. godine) i koja sadrži cijene distribucije prirodnog gasa po tarifnim kategorijama kupaca. Vlada je sjednici, dana 04.02.2021. godine donijela Odluku o dopuni Odluke o utvrđivanju cijene distribucije

prirodnog gasa KJKP "Sarajevogas" d.o.o broj: 02-04-2845-6/21, kojom je usvojena nova tarifna kategorija "CNG punionice" i cijena distribucije prirodnog gasa za istu („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 7/21). Da bi se pojasnio način formiranja "kategorije potrošača" u okviru tarifnog sustava, predstavlja se način formiranja tarifnog sustava sa pripadajućim tarifama tj. cijenama distribucije gasa po utvrđenim tarifnim kategorijama potrošača. Isti ima uporište u zakonskim propisima, kao i u ekonomskoj teoriji i gospodarskoj praksi, svojstvenoj društvima od javnog interesa koji se bave komunalnim djelatnostima, a u svezi sa distribucijom gasa. Uredba o snabdijevanju prirodnim gasom u članu 10. (Uspostava tarifnog sistema) propisuje:

"(1) Distributer je obvezan uspostaviti tarifni sustav, kao temelj za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa, sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa.

(2) Tarife kategorije se definiraju tarifnim sustavom, koji priprema i predlaže distributer, a usvaja Vlada Kantona Sarajevo i objavljuje u službenim novinama.

(3) Struktura cijene distribucije gasa, prema Zakonu o komunalnim djelatnostima, sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcioniranja distributivnog gasnog sustava Kantona, te troškove nabave novih stalnih sredstava distributera. U cijenu distribucije gasa uključena je amortizacija koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava distributera i amortizacije infrastrukturnog gasnog sustava, odnosno dobra u općoj uporabi. Iz sredstava amortizacije se vrši znavljanje stalnih sredstava. Cijena distribucije po važećim tarifnim kategorijama, objavljuje se u službenim novinama."

Zakon o komunalnim djelatnostima u članku 22. (Cijena komunalne usluge) propisuje:

"(1) Visinu cijene i način plaćanja komunalne usluge predlaže davatelj komunalne usluge, na temelju detaljne kalkulacije, a sukladno odredbama članka 15.

(2) Cijena komunalne usluge sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcioniranja komunalnog sustava na koji se odnosi, te troškove nabave novih stalnih sredstava davatelja komunalne usluge prema članku 37. stavak (2) točka a) i stavku (3) ovog zakona.

(3) U cijenu komunalne usluge uključena je amortizacija, koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava davatelju komunalne usluge i amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sustava, odnosno dobara u općoj uporabi.

(4) Davatelj komunalne usluge amortizaciju koristi za obnavljanje stalnih sredstava, a dio amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sustava, odnosno dobara u općoj uporabi prema programu na koji suglasnost daje Vlada, gradsko odnosno općinsko vijeće sukladno nadležnostima iz čl. 7., 8. i 9. ovog zakona.

(5) Validnost kalkulacije i konačan prijedlog visine cijene komunalnih usluga utvrđuje neovisno stručno tijelo Vlade Kantona, Grada odnosno općine, a stvarnu cijenu komunalnih usluga određuje i usvaja Vlada, gradsko odnosno općinsko vijeće, sukladno nadležnostima iz čl. 7., 8. i 9. ovog zakona.

(6) Ukoliko se cijena usluge utvrdi u nižem iznosu od stvarne cijene koštanja, razliku sredstava će nadoknaditi Kanton, Grad, odnosno općina.

(7) Cijena komunalne usluge za pruženu komunalnu uslugu plaća se davatelju komunalne usluge."

Zakon o kontroli cijena ("Službene novine FBiH", broj: 02/95, 70/08) u članku 4. propisuje:

"Kao mjere neposredne kontrole cijena mogu se, za pojedine proizvode i usluge propisati: fiksne cijene; najviše cijene; strukture najviših cijena; zadržavanje cijena na zatečenoj, odnosno određenoj razini (zatečene cijene); davanje suglasnosti na cijene, odnosno tarife; način formiranja cijena; utvrđivanje marži u trgovini (kalkulativne cijene); obavještanje o promjeni cijena i marži za proizvode i usluge (evidencija cijena).

Članak 5. Zakona o kontroli cijena propisuje, da nadležni organ koji je propisao mjeru neposredne kontrole cijena, dužan je da poduzme mjere kojima se otklanjaju uzroci zbog kojih je mjera propisana.

U članku 6. istog zakona je propisano da mjere neposredne kontrole cijena se zasnivaju, po pravilu, na ekonomskim kriterijima i propisuju se izuzetno, i to: 1. ako i pored poduzetih mjera, ekonomske politike nastupe ili mogu nastupiti veći poremećaji na tržištu i u kretanju cijena; 2. radi sprečavanja monopolskog obrazovanja cijena; 3. radi utvrđivanja prodajnih cijena proizvoda iz robnih rezervi, koje se koriste za intervenciju na tržištu.

Stručna metodologija koja se primjenjuje usko je povezana sa činjenicom da je cijena komunalne usluge dugi niz godina bila utvrđena u nižem iznosu od stvarne, a razlog je bio isključivo socijalna osjetljivost Vlasnika, Kantona Sarajevo, odnosno cijena je bila bazirana na tzv. "targetiranoj cijeni" ili cijeni koju su tarifni kupci bili u mogućnosti snositi. Sukladno s tim, Vlada je prethodnim odlukama o utvrđivanju tarifnih kategorija i tarifa za iste određivala maksimalne cijene koje mogu biti ispostavljene tarifnim kupcima, a to su bile isključivo tarife koje su mogle biti prihvaćene na tržištu Kantona Sarajevo. Na taj način, Vlasnik je dominantno fokus stavio na socijalnu komponentu tarifnih kupaca, ispred uspješnosti poslovanja Preduzeća. Donesene odluke o tarifama za tarifne kategorije iz 2002. ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 27/02) i 2015. godine ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 42/15) su osnove na gotovo istim postavkama, čije su bliže odrednice instalirani kapacitet i opis tarifne kategorije, kako slijedi.

Tabela: Tarifne kategorije kupaca prirodnog gasa utvrđene od starne Nadzornog odbora KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo

Redni broj kategorije	Tarifne	Naziv tarifne kategorije	Instalirani kapacitet	Opis Tarifne kategorije
I		Domaćinstva	Do 10 sm ³ /h	U ovu tarifnu kategoriju svrstavaju se kupci čije su prostorije/objekti priključeni na distributivnu gasnu mrežu: a) domaćinstva i b) vjerski objekti
II		Mala privreda	Do 10 Sm ³ /h	U ovu tarifnu kategoriju svrstavaju se kupci čije su prostorije/objekti priključeni na distributivnu gasnu mrežu koji: a) služe za obavljanje poslovnih djelatnosti-komercijalni potrošači npr: obrti, ugostiteljske radnje, turističke radnje, trgovačke radnje i sl.) b) koriste institucije, ustanove, druge organizacije, koje se financiraju iz proračuna (npr. Škole, obdaništa, domovi kulture, biblioteke, ambulante, domovi zdravlja, ustanove za zaštitu spomenika kulture i sl.) d) koriste humanitarne organizacije
III		Velika privreda	Preko 10 Sm ³ /h	U ovu tarifnu kategoriju svrstavaju se kupci čije su prostorije/objekti priključeni na distributivnu gasnu mrežu koji: a) koriste industrijski potrošači/gospodarska društva, b) koriste institucije,

			ustanove i druge organizacije, koje se financiraju iz proračuna (npr. Bolnice, domovi zdravlja, studentski domovi, vojska, polocija i sl), c) službe za obavljanje uslužnih djelatnosti (npr. Hoteli, restorani, banke, tržni centri i sl.), d) međunarodne organizacije
IV	KJKP „Toplane Sarajevo“ d.o.o Sarajevo	Nije ograničen	U ovu kategoriju svrstava se isključivo kupac KJKP „Toplane sarajevo“ d.o.o Sarajevo
V	Poseban kupac „Sarajevogas“ a.d. Istočno Sarajevo	Nije ograničeno	U ovu kategoriju svrstava se isključivo kupac „Sarajevogas“ a.d. Istočno Sarajevo
Odlukom o dopuni Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa KJKP „Sarajevogas“ d.o.o“ d.o.o. Sarajevo, uvedena je nova tarifna kategorija kupaca „CNG punionice“ („Službene novine KS“ br: 7/21 od dana 18.02.2021. godine			

Dakle, tarifa za tarifne kategorije i samo određivanje istih je posljedica odabranog sustava obračuna troškova poznatog kao "Koncept ciljanih troškova" ili Target Costing, po kome određeni proizvod ili usluga trebaju biti proizvedeni u cilju ostvarenja potrebne razine prihoda za unaprijed određenu razinu prodajne cijene proizvoda ili usluge. Primjenjeni koncept nije nepoznat i nepreferiran u savremenoj teoriji upravljačkog računovodstva, čak se u ovakvim slučajevima, zbog određenih prednosti stavlja ispred konvencionalnih sustava obračuna troškova (sustav obračuna po stvarnim historijskoim troškovima), posebno kada su u pitanju proizvodi i usluge u naftnoj i gasnoj industriji, i stavlja se ispred drugih mogućih, u ovome slučaju ocjenjenih kao neprimjerenih, a koji se prepoznaju kao metodi ili tehnike obračuna troškova savremenog upravljačkog računovodstva (npr. sustav obračuna po aktivnostima, obračun troškova po osnovu životnog ciklusa, obračun troškova na bazi karakteristika proizvoda/usluge, sistem obračuna troškova prema učincima, Take-Back Costing, Kaizen cost, itd.). Također, poznato je da su tradicionalni sustavi obračuna troškova kreirani u uvjetima radno intenzivne tehnologije i prilagođeni su potrebama financijskog izveščivanja. Troškovi izravnog rada i izravnog materijala su predstavljali najznačajniji dio troškova poduzeća, a opšti troškovi su se uglavnom raspoređivali prema jednom ključu (npr. Izravni rad), što se u slučaju kalkulacije za tarifne kategorije za distribuciju gasa ocijenilo neprihvatljivo. Ovdje treba dodati, pravne osobe prema Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH internu organizaciju i funkcioniranje sustva računovodstva uređuju internim aktima, uz propisane zakonske uvjete. S obzirom da se pitanje organizacije računovodstvenog sustava propisuje internim akima, pri čemu se i sustav obračuna troškova ili metod kalkulacije predlaže na temelju ocjene najprihvatljivijeg u svrhu za koju je osnovano javno poduzeće, a u ovome slučaju, to je metod ili koncept ciljanih troškova, nasljeđen i preuzet kao do sada prihvatljiv Osnivaču i vlasniku, Kantonu Sarajevo, a zbog izraženog socijalnog fokusa na kupcu i dobrobiti šire društvene zajednice. Isti će vremenom biti predmetom usuglašavanja, s tim da je u teoriji baziran na dugoročnim i višestruko korisnim odnosima svih sudionika u lancu stvaranja vrijednosti, što je sasvim razumljivo jer prirodni gas treba da doprinese općoj koristi kako za pojedince, tako i za društvo i okoliš. Uvažavajući potrebe cjelokupnog društva kao i privrede za čistom energijom na području Kantona Sarajevo, sva neovisna stručna tijela su zauzela stav da se prihvati postojeća metodologija utvrđivanja tarifnih kategorija i tarifa, što su sve vlade Kantona Sarajevo usvojile i time stavile na snagu.“

Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je podneskom „Dopuna dokumentacije“ zaprimljenim pod brojem:

UP 06-26-2-005-41/23 dana 23.11.2023. godine dostavilo traženo u kom se navodi kako slijedi:

„U postupku kojeg ste pokrenuli po zahtjevu Podnositelja zahtjeva, protiv “Sarajevogas” d.o.o”, Ministarstva i Vlade, radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak 1) točke a), b) i d) i radi utvrđivanja postojanja zloporabe vladajućeg položaja iz članka 10. stavak 2) točke a), b) i c) Zakona o konkurenciji, te održane usmene rasprave dostavljamo dopunsku dokumentaciju tj. dokaz kojim potvrđujemo navode iznesene na usmenoj raspravi, a u svezi zakonskog postupanja i provođenja procedure tadašnjeg "Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo", koje sukladno nadležnostima i zakonskim propisima od 2015. godine započeli izradu "Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije putem centralnog/daljinskog sistema zagrijavanja" formiranjem komisije Rješenjem broj: 27-05-32113/15 od 15.12.2015. godine. Postupajući sukladno sa Pravilima i postupcima za izradu zakona i drugih propisa u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 71/14) i sukladno sa Uredbom o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo" br: 21/11, 39/11 - Ispravka i 23/15), prije usvajanja od strane Ministra potrebno je bilo da Ministarstvo pravde i uprave i Ured za zakonodavstvo Kantona Sarajevo, te Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo daju Stručna mišljenja o usklađenosti propisa sa Ustavom i pravnim sustavom. Ministarstvo je 2017. godine, kao nositelj izrade, pripremlilo je Prijedlog pravilnika i uputilo nadležnim organima uprave da sukladno sa Uredbom o postupku i načinima pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 50/17 - Drugi prečišćeni tekst) i prije dostavljanja Vladi od strane Ministarstva zatraženo stručno mišljenje Ureda za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo o usklađenosti propisa sa Ustavom i pravnim sistemom, mišljenje Ministarstva pravde i uprave o usklađenosti propisa sa Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i mišljenje Ministarstva finansija o fiskalnoj procjeni propisa na proračun. Pozitivna mišljenja su dobijena od Ureda za zakonodavstvo Vlade Kantona Sarajevo i Ministarstva pravde i uprave KS. Međutim, Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo je u svom mišljenju akt broj 08-03- 14-9440-1/17 od 07.03.2018. godine, ukazalo na to da "Naknada za obnovu toplifikacionih sistema" koja se navodi u članku 7 dostavljenog Prijedloga pravilnika "nije definisana Zakonom o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo, te u skladu s tim ne može biti predmet Pravilnika kao poseban namjenski prihod unutar naknada Proračuna Kantona Sarajevo. Prema navedenom, da bi se primjenila odredba iz članka 7. Pravilnika potrebna je izmjena Zakona o komunalnim djelatnostima, što Ministarstvo prema svojim predlaganim višegodišnjim programom rada pokušavalo, kao i danas uraditi, ali ne uspjeva zbog nedonošenja Zakona o lokalnoj samoupravi za područje Kantona Sarajevo i Zakona o raspodjeli javnih prihoda koji trebaju predstavljati pravni okvir za reguliranje oblasti komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo. U međuvremenu ovo Ministarstvo je u suradnji sa Zavodom za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo nastavilo aktivnosti planirane odredbama Prijedloga pravilnika o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije putem centralnog/daljinskog sustava zagrijavanja, te završilo rad na prototipu aplikacije e-Registar izdatih i oduzetih uvjerenja, koji bi se trebao koristiti interno u Ministarstvu za generiranje uvjerenja za obavljanje energetske djelatnosti i za kreiranje zbirnog pregleda registra uvjerenja za prikaz na zvaničnoj web stranici Ministarstva. Aplikacija bi trebala biti spremna za početak rada uporedo sa stupanjem na snagu Pravilnika. Nakon usvajanja, od strane Skupštine Kantona Sarajevo, novog Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 40/22), ovim se zakonom osnivaju organi uprave i upravne organizacije Kantona Sarajevo, utvrđuje njihov djelokrug i uređuju druga pitanja od značaja za njihovo organiziranje i funkcioniranje, između ostalih i Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša vrši upravne i stručne poslove utvrđene ustavom, zakonom i drugim propisima, koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Kantona u oblasti komunalnih djelatnosti, komunalne privrede i infrastrukture, te oblasti prostornog uređenja, građenja i

zaštite okoliša, utvrđivanja stambene politike, uključujući i donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje, obnove i rekonstrukcije stambenih objekata. Ministarstvo se aktom broj: 05-02-22715/22 od 30.05.2022. godine ponovo obratilo Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo zahtjevom za mišljenje o Prijedlogu pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije putem centralnog/daljinskog sistema zagrijavanja. Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo je dostavilo akt broj: 08/03-11-23192/22 NB od 21.06.2022. godine, prema kojem nije bilo primjedbi na dostavljeni Prijedlog pravilnika. Ministarstvo je u potpunosti posvećeno donošenju "Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije" u najskorijem mogućem roku čime bi se u potpunosti regulirala ova komunalna djelatnost od općeg društvenog interesa u Kantonu Sarajevo. Trenutno se provode aktivnosti na ponovnom dostavljanju prijedloga novog teksta ovog Pravilnika u skladu sa Uredbom o postupku i načinima pripremanja, izrade i dostavljanja propisa ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj: 50/17 - Drugi prečišćeni tekst) kao i objavljivanje na zvaničnoj web stranici ministarstva na javnu raspravu. Nadamo se da smo Vam svu traženu dokumentaciju dostavili i da smo sa priložima potvrdili sve iznesene činjenice, te da sve navode koje je podnositelj zahtjeva zastupan po punomoćniku društva "UNIPROMET" d.o.o. odbaciti kao neutemeljene i donesete pravičan Zaključak.“

Podnositelj zahtjeva je dana 03.01.2024. godine dostavio podnesak Izjašnjenje podnosioca zahtjeva zaprimljeno pod brojem: UP 06-26-2-005-50/23 u kom se između ostalog navodi sljedeće:

„Suština predmetnog postupka se ogleda u činjenici da Ministarstvo, Vlada i „Sarajevogas“ d.o.o sudjeluju u zabranjenom sporazumu koji je zasnovan na činjenici da Ministarstvo do danas nije ispoštovalo obvezu definiranu Uredbom o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije i do danas nije donijelo Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije, a na osnovu kojeg bi Podnositelj zahtjeva mogao aplicirati za izdavanje uvjerenja koje je potrebno kako bi eventualno bio svrstan u istu kategoriju kupaca prirodnog gasa kao i „Toplane-Sarajevo“ . Potom, zabranjeni sporazum se ogleda i kroz postupanje „Sarajevogas“ d.o.o i Vlade, koja zajedno određuje i usvajaju cijene distribucije prirodnog gasa na temelju akta Odlukom o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa KJKP „Sarajevogas“ d.o.o. Vlada kao organ koji svojim zakonodavnim djelovanjem utječe na tržišnu konkurenciju, ovakvim prešutnim sporazumom prije svega sa „Sarajevogas“ d.o.o. i sa Ministarstvom (koje ne usvaja Pravilnik) Podnositelju zahtjeva onemogućava da pod istim uvjetima kao i Toplane Sarajevo kupuje prirodni gas i konkuriše na mjerodavnom tržištu, već je prinuđen da godinama posluje sa gubitkom kako u suštini građani/stanari ne bi plaćali veću cijenu grijanja. Sve navedeno je omogućilo društvu „Sarajevogas“ d.o.o da u suštini svoj vladajući položaj na mjerodavnom tržištu zlouporabljuje uz prešutno odobrenje druga dva navedena subjekta čije (ne)djelovanje i (ne)činjenje značajno utječe na stanje na mjerodavnom tržištu. Argumentacija koja je prezentirana tijekom Usmene rasprave u svezi navodnog nepostojanja povrede utvrđene člankom 4. Zakona, koje se temelji na tvrdnji predstavnika Ministarstva, da ne postoji nikakav sporazum, da niko od sudionika u istom nije svjestan postojanja bilo kakvog sporazuma ili ugovora, niti je siguran da je nešto takvo potpisano ili sl. je apsolutno irelevantno. Zakon u članku 4. eksplicitno navodi: Zabranjeni su sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prećutni dogovori gospodarskih subjekata, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekata (u daljnjem tekstu: sporazumi) koji za cilj i posljedicu imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, a koji se odnose na: a) izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uvjeta; b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog d) primjenu različitih uvjeta za identične transakcije s drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju; e) zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uvjetuje da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u svezi s predmetom sporazuma. Iz zajedničkog djelovanja Protivne strane, odnosno njenih odluka i akata, ili pak

propuštanja da djeluju sukladno propisima (na čije donošenje isključivo oni imaju utjecaj) evidentno je da su cilj i posljedicu sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu. U predmetnom kontekstu možda se odmah treba osvrnuti na neutemeljene navode predstavnice Vlade, koja pravdajući činjenicu da predmetni Pravilnik nije donesen u razumnom roku, navodi da Podnositelj zahtjeva nikad nije podnio zahtjev za izdavanje uvjerenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje energetske djelatnosti, te da je trebao podnijeti takav zahtjev. Dakle predstavnik Vlade tvrdi da je Podnositelj Zahtjeva trebao podnijeti zahtjev mimo Uredbe, iako svjestan da će njegov zahtjev biti odbijen jer ne postoji Pravilnik koji propisuje uvjete za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije, pa tek onda po potrebi poduzimati određene korake? Ovakvi navodi Vlade upravo demonstriraju stav Protivne strane koji je subjektu u svom vlasništvu osigurao tarifnu poziciju, a druge sudionike na tržištu, i to isključivo zbog propusta na svojoj strani, tjeraju da svoja prava ostvaruje nekim drugim putem, a ne na temelju Uredbe koju su sami donijeli i to po principu „mi nećemo donijeti Pravilnik, a vi se sami snadite“. Ovakav stav je apsolutno diskriminatoran i bez ikakve sumnje predstavlja zabranjeni sporazum u smislu članka 4. Nema nikakve sumnje da neusvajanje Pravilnika u smislu prava konkurencije predstavlja barijeru za ulazak na određeno tržište i tvrdnja predstavnice Vlade da postojanje regulatorne barijere za ulazak na određeno tržište i stjecanje određenog statusa ne može predstavljati zabranjeni sporazum je apsolutno pogrešna. Zakoni i podzakonski akti itekako utječu na tržište, a posljedično i oni koji nisu usvojeni, a trebali su biti. U okviru Usmene rasprave i na temelju dostavljene dokumentacije, a u konačnici i same odredbe članka 4. Uredbe, nedvosmisleno je utvrđeno da Ministarstvo nikad nije ispoštovalo svoju obvezu definiranu Uredbom o općim uvjetima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije i donijelo Pravilnik o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije. Razlozi za nedonošenje predmetnog Pravilnika su irelevantni jer se radi o internim procedurama na koje isključivo Protivna strana, posebno Vlada ima utjecaj. Jedino što je evidentno je da je postojala zakonska obveza donošenja predmetnog Pravilnika koja do danas nije ispoštovana. S druge strane, sukladno sa naknadno dostavljenom dokumentacijom sukladno dopisu Konkurencijskog vijeća broj UP 06-26-2-005-47/23 od dana 28.12.2023.g. (zaprimitelj 29.12.2023.g.), sukladno sa kojim su dostavljena mišljenja različitih ministarstava u okviru Vlade, evidentno je da u konačnici nema niti jednog negativnog mišljenja kako je to navedeno od strane predstavnice Vlade. U konačnici je i Ministarstvo finansija dalo pozitivno mišljenje na nacrt Pravilnika koje je Ministarstvo bilo dužno usvojiti. Zašto navedeni Pravilnik nikad nije usvojen od strane Ministarstva u danim okolnostima ostaje nejasno, ali je neusvajanje istog apsolutno spriječilo Podnositelja zahtjeva u ostvarivanju jednakog tretmana na tržištu u odnosu na druge konkurente. Konačno, smatramo da je od izuzetne važnosti razjasniti i pitanje vezano za primjenu Zakona o komunalnim djelatnostima, u kontekstu obavljanja komunalne djelatnosti i utjecaj Pravilnika na sudionike na tržištu. Naime, sukladno sa člankom 2. Zakona o komunalnim djelatnostima pod komunalnim djelatnostima, podrazumijeva se pružanje između ostalog komunalnih usluga od interesa za fizičke i pravne osobe. Nadalje, sukladno sa istim člankom, komunalne djelatnosti dijele se na: a) komunalne djelatnosti individualne komunalne potrošnje; b) komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje. Pod pojmom komunalnih djelatnosti individualne komunalne potrošnje podrazumijevaju se komunalni proizvodi i usluge koje se mogu izmjeriti i naplatiti od svakog korisnika usluga, dok se pod pojmom komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje podrazumijeva komunalni proizvod i usluga koju nije moguće izmjeriti i naplatiti od svakog korisnika usluga (održavanje javnih površina, održavanje javne rasvjete, održavanje grobalja, održavanje javnih satova i sl.). Nesporno je da opskrba toplotnom energijom predstavlja komunalnu djelatnost individualne komunalne potrošnje. Predmetno je utvrđeno i člankom 3. Zakona o komunalnim djelatnostima koji između ostalog definira komunalne djelatnosti individualne komunalne potrošnje između ostalog svrstava pod točkom d) i opskrba toplotnom energijom. Naredni članak predmetnog Zakona (članak 4. stavak 4.) utvrđuje da se pod opskrbom toplotnom energijom podrazumijevaju poslovi proizvodnje i distribucije pare i tople vode mrežom do podstanice korisnika uključujući i podstanicu, odnosno glavni zaporni ventil koji se nalazi ispred ili u objektu, odnosno centralni mjerač utroška toplotne energije.

Stavkom 20. istog članka utvrđeno je, da će se podzakonskim aktima bliže regulirati obavljanje pojedinih komunalnih djelatnosti, a člankom 50. predmetnog Zakona je definirano da će se Vlada u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti podzakonske akte iz članka 4. stavak (20) ovog zakona. Vlada je u navedenom roku donijela podzakonski akt, odnosno Uredbu i člankom 4. stavak 4. Uredbe obvezala Ministarstvo da donese Pravilnik, a Ministra dodatno da propiše oblik, sadržaj i način vođenja registra uvjerenja. Niti je Ministarstvo ikad donijelo predmetni Pravilnik niti je Ministar ikada propisao oblik, sadržaj i način vođenja registra uvjerenja. Dakle, kako je to ispravno konstatirao predstavnik Ministarstva na Usmenoj raspravi, nitko tko obavlja trenutno obavlja komunalnu djelatnost individualne komunalne potrošnje uključujući i Toplane Sarajevo nema predmetno uvjerenje, niti defacto i de iure ispunjava zakonski temelj za obavljanje komunalne djelatnosti individualne komunalne potrošnje. Logično je postaviti onda pitanje po kojem kriteriju je društvu Toplane Sarajevo dodijeljen poseban tarifni status u odnosu na druge koji obavljaju istu djelatnost kada ni oni ne ispunjavaju uvjete za obavljanje djelatnosti proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije? Jasno je da to nije na temelju činjenice da Toplane Sarajevo obavljaju komunalnu djelatnost, a Podnositelj zahtjeva ne, jer i jedan i drugi obavljaju komunalnu djelatnost individualne komunalne potrošnje. S druge strane i jedan i drugi subjekt na mjerodavnom tržištu imaju identičan pravni status. Društva su koja su registrirana za obavljanje iste djelatnosti i za istu namjenu koriste prirodni gas, a ni jedan ni drugi subjekt nemaju uvjerenje na temelju kojeg mogu obavljati predmetnu djelatnost. Naime, članak 4. Uredbe precizno utvrđuje da "Proizvodnju/iskoruku toplotne energije obavlja energetski subjekt registriran za obavljanje ove djelatnosti (u daljnjem tekstu: davatelj usluge). Davatelj usluge može obavljati energetsku djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije, samo na temelju uvjerenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje ove djelatnosti, jedino što očigledno pravi razliku je vlasništvo nad pružateljem komunalne usluge jer Toplane Sarajevo su u vlasništvu Kantona Sarajevo, a Podnositelj zahtjeva je u privatnom vlasništvu. S druge strane to nije, niti i može biti temelj za primjenu bilo kakvih drugačijih kriterija ili temelj za diskriminaciju. Naime, članak 10. Zakona o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo jasno propisuje: "Kanton, Grad i općine, sukladno utvrđenim nadležnostima u čl 7., 8. i 9. Zakona, obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti putem: a) javnog poduzeća komunalnih djelatnosti b) gospodarskog društva. S obzirom da je Zakonodavac dao tu mogućnost i javnim poduzećima komunalnih djelatnosti i gospodarskim društvima, onda je logično postaviti pitanje po kojem to temelju su jedni u povoljnijem položaju na tržištu u odnosu na druge jer Zakon tu razliku ne pravi? Pravni temelj za takvu podjelu ne postoji jer predmetni Zakon u članku 9. kaže da Grad i općine u njegovom sastavu, kao i općine koje nisu u sastavu Grada, u okviru svog samoupravnog djelokruga, obezbjeđuju obavljanje slijedećih komunalnih djelatnosti. Dakle, nisu Toplane Sarajevo isključivo pružatelj komunalne usluge, predviđen Zakonom, niti je od donošenja predmetnog Zakona o komunalnim djelatnostima postojao pravni temelj za dodjelu bilo kakvog posebnog statusa za Toplane Sarajevo u pogledu tarife i naknade za distribuciju gasa. Zakon je tu mogućnost predvidio i za gospodarska društva, kao što je Podnositelj zahtjeva. Dakle, evidentno je da Zakon nije napravio diskriminaciju između sudionika na tržištu, već je za takvo postupanje isključivo odgovorna Protivna strana i to nedonošenjem Pravilnika i korištenjem navedene činjenice kao argumenta da svom gospodarskom subjektu (koji također nema uvjerenje izdato na temelju Pravilnika koji nikad nije usvojen) osigura povoljniji položaj na tržištu. S druge strane, nesporno je utvrđeno da postojeći tarifni sustav za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu koje se ogleda u a) izravnom ili neizravnom utvrđivanju kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uvjeta b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvitka ili ulaganja i d) primjenu različitih uvjeta za identične transakcije s drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju. Prije svega, a na temelju izjašnjenja koje je dostavljeno, nije dostavljeno niti jedno racionalno objašnjenje za postojanje primjene različitih uvjeta za identične transakcije. Iz samog izjašnjenja se jasno vidi da se radi o učešću u zabranjenom sporazumu Protivne strane. Naime, postojeći tarifni sustav i cijenu distribucije nesporno utvrđuje Vlada na prijedlog "Sarajevogas" d.o.o..

Nadalje, iz navoda sa Usmene rasprave i dostavljenih izjašnjenja jasno je da tarifni sustav diskriminatoran i netransparentan kao i da kupci (izuzev Toplana Sarajevo) ne znaju: zašto postoji razlika u cijeni distribucije, na kojim objektivnim kriterijima se temelji postojeći tarifni sustav? zašto postoji posebna tarifna kategorija KJKP "Toplane-Sarajevo" d.o.o.? zašto su pojedini kupci svrstani u kategoriju velika privreda, a ne koriste gas kao industrijski potrošači? Pravljanje različite cijene uporištem u ekonomskoj teoriji i privrednoj praksi gdje se eksplicitno navodi da je fokus vlasnika stavljen na socijalnu komponentu tarifnih kupaca ispred uspješnosti preduzeća nedvosmisleno ukazuje na diskriminatorno ponašanje Protivne strane. Iz svih prezentiranih dokaza u toku ovog postupka jasno je utvrđeno da Podnositelj zahtjeva i pojedini drugi gospodarski subjekti prirodni gas ne koristi kao industrijski potrošač već isključivo koristi gas za proizvodnju toplotne energije za grijanje stambenih jedinica u okviru naselja, dakle u identične svrhe kao i Toplane Sarajevo pri čemu ni jedan ni drugi gospodarski subjekt, zbog nepostojanja Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije nisu dobili neophodna uvjerenja pa u suštini ni ne ispunjavaju uslove za obavljanje komunalne djelatnosti. Nadalje, nedvosmisleno je utvrđeno da Toplane Sarajevo posluju sa dobiti dok je Podnositelj zahtjeva prinuđen da posluje sa gubitkom kako ne bi diskriminirao krajnje potrošače, odnosno stanare i kako bi isti plaćali identičnu cijenu kao i korisnici identične usluge koju pružaju Toplane Sarajevo. Nadalje, nedvosmisleno je utvrđeno, da i Podnositelj zahtjeva ima troškove amortizacije opreme i sredstava koje koristi za proizvodnju toplotne energije, pri čemu očigledno Podnositelj zahtjeva nema pravo na primjenu "Koncepta ciljnih troškova" jer je prinuđen na poslovanje sa gubitkom dok to pravo mogu ostvarivati Toplane Sarajevo, ali i oni koji su industrijski potrošači. Naime, Uredba o snabdijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo u članku 10. govori o uspostavi tarifnog sustava i o strukturi troškova koje imaju svi neoavisno da li su u privatnom ili vlasništvu Kantona, ali predmetno i dalje ne daje odgovor na pitanje na koji način su uspostavljene tarifne kategorije kupaca. Zakon o kontroli cijena daje objašnjenje o troškovima i kontroli cijena što također ne nudi odgovor na pitanje tarifne kategorije kupaca. Nadalje, navodi se kako se Vlada prilikom utvrđivanja cijena komunalnih usluga vezala za socijalnu osjetljivost. Kako je onda na temelju svega navedenog moguće da Komisija koja je radila na izradi tarifnog sustava koristila koncept ciljanih troškova. Naime, metoda ciljnih troškova je metoda koja polazi od ciljne prodajne cijene proizvoda i na bazi koje se utvrđuje ciljni trošak proizvoda, a na način da se od nje oduzme željena dobit. Ciljni troškovi (engl. target costs) predstavljaju strukturirani pristup određivanju troškova uz koje proizvod treba biti izražen sa specificiranom kvalitetom kako bi ostvario željenu razinu dobiti uz očekivane prodajne cijene. Očigledno je da je argumentacija o načinu formiranja tarifnih kategorija napravljena na principu primjene različitih uvjeta za istovrsne transakcije. Iz svega navedenog potpuno je jasno, da ako analiziramo ono šta predstavljaju ciljani troškovi onda možemo vidjeti da niti jedna od navedenih karakteristika ovog načina obračuna troškova nije moguća u danom slučaju posebno ako imamo u vidu da su, kako navodi "Sarajevogas" d.o.o, cijene vezane za socijalnu osjetljivost, tada ovaj primjer obračuna troškova nije koristan i primjenjiv u ovom konkretnom slučaju. Korisnici usluga zagrijavanja kako od strane Toplana Sarajevo, tako i od strane Podnositelja zahtjeva imaju istu socijalnu osjetljivost, radi se o istom proizvodu, troškovi nabave su jednaki za oba kupca kao i troškovi transporta. S druge strane apsolutno je nejasno zašto Toplane Sarajevo nisu svrstane u kategoriju velike privrede koja gas također koristi kao industrijski potrošač jer evidentno ostvaruje dobit iz djelatnosti dok je iz dostavljenih dokaza (posebno dokaza - Tablica broj 1: Prikaz isporučenih količina prirodnog gasa i - Tablica broj 2: Prikaz isporučenih ifakturisanih količina prirodnog gasa), evidentno da po količinama koje kupuju Toplane Sarajevo trebaju i moraju biti svrstani u tarifnu kategoriju Velika privreda. Na kontradiktornosti u argumentaciji Protivne strane jasno ukazuje i činjenica, da je u okviru Usmene rasprave (strana 5) predstavnik "Sarajevogas" d.o.o insistira na tvrdnji da je jedan od osnova za formiranje posebne kategorije "Toplane Sarajevo" visoka potrošnja navedenog gospodarskog subjekta. U prilog tome navodi i tvrdnju da je postojeći tarifni sustav iz 2015.godine zasnovan na količinama gasa što je apsolutno netočno, ali naravno opet na izrazito diskriminatoran način prema ostalim kategorijama kupaca. Predstavnik "Sarajevogas" d.o.o. na Usmenoj raspravi daljnje inzistira (strana 6 -

treći) na tvrdnji da je kalkulacija cijene vezana za količinu gasa koja je isporučena? Naime, iz dostavljenog dokumenta "Odgovor na vaš zahtjev u vezi sa postupkom kod konkurencijskog vijeća od 21.11.2023.god" evidentno je da su kategorije kupaca razvrstane i prema instaliranom kapacitetu, (a ne prema količini), ali opet na izrazito diskriminatoran način: do 10 Sm³/h (domaćinstva i mala privreda); preko 10 Sm³/h (velika privreda); nije ograničen (KJKP "Toplane-Sarajevo" d.o.o. i Poseban kupac "Sarajevo-gas" a.d. Istočno Sarajevo). Evidentno je da prije svega nema nikakve korelacije između instaliranih kapaciteta i cijene kako to tvrdi Protivna strana. Da je navedeno točno jasno se da zaključiti i na temelju činjenice da npr. ako ste kupac iz kategorije Velika privreda apsolutno je nebitno koliko potrošite i da li vam je instalirani kapacitet 11 Sm³/h ili bez ograničenja jer niste Toplane Sarajevo. Dakle, jasno je da količina odnosno instalirani kapacitet apsolutno nema nikakve veze sa cijenom distribucije gasa i da se radi o zabranjenom sporazumu i čistoj zlouporabi vladajućeg položaja. Nadalje, na Usmenoj raspravi predstavnik "Sarajevogas" d.o.o. u istom paragrafu na strani 6. navodi da "smatra da zahtjev nije osnovan i iz razloga što sve i da SG ima pravnog osnova što se tiče kategorizacije i cijene gasa, nije u mogućnosti da svrsta Unipromet u kategoriju tarifnu Toplana iz razloga što nema odobrenje za isporuku toplotne energije što je propisano člankom 4. Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju isporuku i korištenje toplotne energije." Protivna strana zanemaruje upravo činjenicu da nitko na mjerodavnom tržištu nema predmetno odobrenje, odnosno uvjerenje. Navedeno je potvrđeno i za vrijeme Usmene rasprave koja je održana pred Vijećem. Naime, na Usmenoj raspravi je eksplicitno potvrđeno od strane predstavnika Ministarstva, da ni Toplane Sarajevo nemaju predmetno uvjerenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije. Dakle, potpuno je očigledno da nije bilo nikakvog pravnog osnova, ali ni ekonomskog razloga da se na Podnosioca zahtjeva primjenjuju različiti uvjeti na istovrsne transakcije koje evidentno nemaju veze ni sa količinama. Pokušaj usporedbe kategorija kupaca na temelju tarife za cijene distribucije prirodnog gasa sa tarifom za naknadu distribucije električne energije od strane predstavnika Ministarstva je također apsolutno neutemeljen i paušalan. Naime iz podataka koji su javno dostupni i prostim uvidom u isti jasno su i transparentno definirane kategorije kupaca i utvrđene cijene električne energije. Za razliku od "Sarajevogas" d.o.o., JP Eelektroprivreda BiH kao javni opskrbljivač, pruža uslugu opskrbe električnom energijom po ekonomski opravdanim, lako i jasno uporedivim i transparentnim cijenama za sve krajnje kupce električne energije iz kategorije potrošnje domaćinstva i ostala potrošnja na 0,4 kV naponu (mala preduzeća i komercijalni kupci). Čak i ukupna cijena električne energije koju plaćaju kupci je transparentno iskazana i u pogledu njene strukture i treba da pokriva sljedeće troškove: trošak nabavke električne energije, trošak mrežarine, te naknada za obnovljive izvore energije koja se naplaćuje od svih krajnjih kupaca električne energije u FBiH. U predmetnu cijenu usluge je uključena i cijena korištenja distributivne mreže koja se obračunava radi nadoknade troškova korištenja distributivne i prijenosne mreže. Troškovi korištenja distributivne mreže se sastoje od troškova distribucije i troška distributivnih gubitaka, a troškovi korištenja prenosne mreže se sastoje od troškova prenosa, troškova prijenosnih gubitaka, troškova rada neovisnog operatora sustava, troškova usluga sekundarne i tercijarne regulacije te prekomjerno preuzete reaktivne električne energije. Pojašnjenja radi, grupe unutar kategorije potrošnje domaćinstva su: a) I tarifna grupa, kupci koji posjeduju jednotarifno ili dvotarifno brojilo bez uklopnog sata ili nekog drugog uređaja za upravljanje tarifom i b) II tarifna grupa, kupci koji posjeduju dvotarifno brojilo sa uklopnim satom ili nekim drugim uređajem za upravljanje tarifom. Grupe unutar kategorije ostala potrošnja su: a) I tarifna grupa, kupci priključeni na 0,4 kV napon, koji nisu domaćinstva niti javna rasvjeta, a koji isključuju kupce iz točke c) i d) stavka (1) ovoga članka i imaju vršno opterećenje iz elektroenergetske suglasnosti veće od 23 kW i istu ne mogu mijenjati i prelaziti u neku drugu tarifnu grupu, b) II tarifna grupa, kupci priključeni na 0,4 kV napon, koji nisu domaćinstva niti javna rasvjeta, a koji isključuju kupce iz točke c) i d) stavka (1) ovoga članka i imaju vršno opterećenje iz elektroenergetske suglasnosti manje ili jednako 23 kW i posjeduju dvotarifno brojilo sa uklopnim satom ili nekim drugim uređajem za upravljanje tarifom, c) III tarifna grupa, kupci priključeni na 0,4 kV napon i to: 1. jaslice, vrtići, obdaništa, 2. domovi za smještaj djece, učenika, studenata, vjerskih službenika,

invalida, lica sa umanjenom sposobnošću, staraca i penzionera, 3. vjerski objekti i kuhinje humanitarnih organizacija, 4. gospodarska društva, ustanove i organizacije osoba sa invaliditetom sukladno sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom („Službene novine Federacije BiH" broj 9/10), te posjeduju jednotarifno ili dvotarifno brojilo bez uklopnog sata ili nekog drugog uređaja za upravljanje tarifom, d) IV tarifna grupa, kupci priključeni na 0,4kV napona i to: 1. jaslice, vrtići, obdaništa 2. domovi za smještaj djece, učenika, studenata, vjerskih službenika, invalida, lica sa umanjenom sposobnošću, staraca i penzionera, 3. vjerski objekti i kuhinje humanitarnih organizacija, 4. gospodarska društva, ustanove i organizacije osoba sa invaliditetom sukladno sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom („Službene novine Federacije BiH" broj 9/10), te posjeduju dvotarifno brojilo sa ukupnim satom ili nekim drugim uređajem za upravljanje tarifom. e) V tarifna grupa, kupci priključeni na 0,4 kV napon, koji nisu domaćinstva niti javna rasvjeta, a koji isključuju kupce iz točke c) i d) stavka (1) ovoga članka i imaju vršno opterećenje iz elektroenergetske suglasnosti manje ili jednako 23 kW i posjeduju jednotarifno brojilo ili dvotarifno brojilo bez uklopnog sata ili nekog drugog uređaja za upravljanje tarifom. S druge strane tarifa "Sarajevogas" d.o.o. odnosno Struktura cijena prirodnog gasa i distribucije prema kategorijama kupaca je evidentno diskriminirajuća i favorizuje kupca Toplane Sarajevo (koji je isto u vlasništvu Kantona Sarajevo) u odnosu na sve ostale kupce (i predstavljaju posebnu kategoriju), a gas kupuju za istu namjenu kao i Podnositelj zahtjeva, pri čemu struktura cijene distribucije gasa, prema Zakonu o komunalnim djelatnostima, sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcioniranja distributivnog gasnog sustava Kantona, te troškove nabave novih stalnih sredstava distributera. U cijenu distribucije gasa uključena je amortizacija koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava distributera i amortizacije infrastrukturnog gasnog sustava, odnosno dobra u općoj uporabi. Iz sredstava amortizacije se vrši znavljanje stalnih sredstava. Cijena distribucije po važećim tarifnim kategorijama, objavljuje se u službenim novinama.

Tarifni, odnosno cjenovnik "Sarajevogas" d.o.o. izgleda ovako:

r.br	Kategorija kupaca	Nabavna cijena gas KM/Sm ³	Cijena distribucije KM/Sm ³	Prodajana cijena gasa KM/Sm ³	Fakturna cijena gasa KM/Sm ³
1.	Velika privreda	0,837	0,250	1,087	1,271
2.	KJKP "Toplane-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo	0,837	0,080	0,917	1,072
3.	Mala privreda	0,837	0,260	1,097	1,283
4.	Domaćinstva	0,837	0,080	0,917	1,072
5.	Posebna kupac Sarajevo-Gas a.d. Istočno Sarajevo	0,837	0,040	0,877	1,026
6.	CNG PUNIONICE	0,837	0,060	0,897	1,049

Konkretno, podnositelj Zahtjeva smatra da je sudjelovanjem u zabranjenom sporazumu "Sarajevogas" d.o.o. omogućena zlouporaba svog vladajućeg položaja na tržištu prodaje i distribucije prirodnog gasa primjenom različitih cijena gasa iz Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa KJKP „Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo br. 42/15 i 7/21. Zlouporaba vladajućeg položaja se ogleda kroz primjenu različitih kriterija prilikom svrstavanja kupaca prirodnog gasa koji ovaj energent koriste za proizvodnju toplote i distribuciju krajnjim korisnicima (potrošačima/stanarima). Podnositelj Zahtjeva je u odnosu na Toplane Sarajevo, koje se bave proizvodnjom i distribucijom toplotne energije u iste svrhe kao i Podnositelj Zahtjeva, svrstan u kategoriju „Velike privrede", te mu je Odlukom o cijenama distribucije prirodnog gasa Kantona Sarajevo nametnuta obveza plaćanja cijene distribucije prirodnog

gasa po znatnoj većoj tržišnoj cijeni u odnosu na Toplance Sarajevo, iako Podnositelj zahtjeva prirodni gas, kao i Toplance Sarajevo isključivo i jedino koristi za proizvodnju i distribuciju toplotne energije, odnosno grijanje stanova i prostora u stambenim zgradama. "Sarajevogas" d.o.o kao distributer prirodnog gasa na području Kantona Sarajevo uspostavlja tarifni sustav kao osnovu za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa. Tarifna kategorija se definira tarifnim sustavom koji priprema i predlaže distributer "Sarajevogas" d.o.o, a usvaja Vlada Kantona Sarajevo. Na taj način, postupanjem "Sarajevogas" d.o.o a uz suglasnost Vlade Kantona Sarajevo na predloženi tarifni sustav, omogućeno je društvu "Sarajevogas" d.o.o da primjenjuje različite uvjete za istovrsne transakcije posebno u odnosu na kupca Toplance Sarajevo, i na taj način dovodeći Podnositelja Zahtjeva u nepovoljniji konkurentski položaj što predstavlja očiglednu zlouporabu vladajućeg položaja. Naime, Podnositelj zahtjeva je prinuđen (implementirajući tarifni sustav koji se primjenjuje na Toplance Sarajevo) da posluje sa gubitkom kako stanarima, kao krajnjim korisnicima/potrošačima toplotne energije, ne bi povećao cijenu grijanja i na taj način ih doveo u nepovoljniji položaj u odnosu na korisnike/potrošače Toplana Sarajevo ili kategorije domaćinstava čime je u suštini Podnositelj Zahtjeva predmet zlouporabe vladajućeg položaja i cjenovne diskriminacije jer za istu robu i uslugu plaća različitu cijenu od svojih stvarnih konkurenata. U tom kontekstu treba posebno apostrofirati činjenicu da tarifna kategorija domaćinstva, koja koriste plin za grijanje i imaju instalirani kapacitet ispod 10 Sm³/h, plaćaju cijenu distribucije kao Toplance Sarajevo. S obzirom da se u konkretnoj situaciji od strane Podnositelja zahtjeva prirodni gas koristi isključivo za potrebe grijanja domaćinstava (koji su u suštini i stvarni krajnji kupci toplotne energije), jasno je da trenutni tarifni sustav koji se primjenjuje u suštini diskriminira krajnje potrošače jer "Sarajevogas" d.o.o domaćinstvima u konačnici naplaćuje istu cijenu kao i Toplanama Sarajevo dok domaćinstva koja grije Podnositelj zahtjeva moraju plaćati višu cijenu distribucije. Sve navedeno ukazuje da su stanari koji ti koji su u suštini potrošači/domaćinstva (a koji su grijani od strane Podnositelja zahtjeva koji je bio primoran rješavati problem grijanja novih naselja jer nije bilo infrastrukture ni volje Toplana Sarajevo da isto urade) diskriminirani ovakvim tarifnim sustavom. Za jednu kategoriju je s druge strane nemoguće staviti fokus na socijalnu komponentu, a za druge dvije, koje u suštini imaju identične razloge korištenja gasa je to itekako moguće. Istovremeno, ovo evidentno ukazuje i na netočnost navoda "Sarajevogas" d.o.o. da Toplance Sarajevo plaćaju nižu cijenu za distribuciju gasa zbog količina jer po kategorijama, potrošnji, a ni instaliranim kapacitetima domaćinstva nemaju ništa zajedničko sa Toplanama Sarajevo i jasno troše nemjerljivo manje od Toplana Sarajevo. Da apsurd bude veći, iz Zapisnika sa Usmene rasprave se može jasno vidjeti kako Protivna strana iznosi niz kontradiktornih navoda tijekom cijelog postupka us vezi sa primjenom tarife i kriterijima koje je koristila kod izrade iste. S jedne strane predstavnik Ministarstva kategorično tvrdi da Pravilnik nema veze sa tarifom (strana 7.). Prije toga predstavnik "Sarajevogas" d.o.o. tvrdi da "Sarajevogas" d.o.o nije u mogućnosti da Podnositelja zahtjeva svrsta u tarifnu kategoriju toplana iz razloga što nema odobrenje, odnosno uvjerenje o ispunjavanju uvjeta za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije (strana 6.). Ovakav stav "Sarajevogas" d.o.o potvrđen je i u njihovom pismenom Rješenju broj 0101-03-2407/22 od 26.08.2022.godine. Nema sumnje da formiranje cijena u pravu konkurencije koje nisu zasnovane na jasno utvrđenim, nedvosmislenim i transparentnim kriterijima, a koji su identični za sve potencijalne korisnike proizvoda ili usluge, predstavljaju zlouporabu vladajuće pozicije i grubu cjenovnu diskriminaciju u smislu članka 10. Zakona. Shodno navedenom, nema dileme da postojeći tarifni sustav za distribuciju gasa u Kantonu Sarajevo krši sve postulate Zakona o konkurenciji koje se odnose na zlouporabu vladajućeg položaja, posebno u dijelu koji se odnosi na kriterije za utvrđivanje cijene distribucije gasa za gospodarske subjekte koji prirodni gas isključivo koriste za potrebe grijanja. Isti očigledno nisu transparentni i nisu zasnovani na objektivnim kriterijima. Potpuno irelevantne navode Ministarstva o pristanku na uvjete iz ugovora, pravu na odabir drugog energenta, o subvenciji cijene gasa koja je bila za sve u protekloj godini (pri čemu u ovom postupku nije riječ o cijeni gasa već o cijeni distribucije) smatramo da je bespotrebno i komentirati. Iz istih se jasno da

iščitati pozicija dominacije Protivne strane i njeno očigledno pravo da na tržištu primjenjuje kriterije koje želi ili joj odgovaraju, pri čemu ostalim sudionicima na tržištu ostavlja izbor da prihvati cjenovnu diskriminaciju ili bira drugi energent!? Navedeno je evidentno i iz stavova Vlade koja na sve to upućuje da je Podnositelj zahtjeva trebao podnijeti anti-diskriminatornu tužbu pred nadležnim sudom u kontekstu Zakona o diskriminaciji!? Postoji zakoni koji se bave i drugim vrstama diskriminacije, a Zakon o konkurenciji se upravo bavi onim diskriminacijama sudionika na tržištu koje se ogledaju kroz zaključivanje zabranjenih sporazuma i zlouporabama vladajućeg položaja.“

Postupajući po zahtjevu Konkurencijskog vijeća kojim je traženo dodatno pojašnjenje podnesaka dostavljenih u tijeku postupka kao i dostava dokumentacije, gospodarski subjekt "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo je podneskom broj: UP 06-26-2-005-55/23 dana 15.01.2024. godine dostavio kako slijedi:

„Aktuelne tarifne kategorije kupaca prirodnog gasa utvrđene od strane Nadzornog odbora "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, Odlukom broj: 010101-02- 2186/15 od 07.10.2015. godine, a na temelju članka 10. Uredbe o snabdijevanju prirodnim gasom i članka 29. Statuta KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, koja je objavljena u Službenim novinama Kantona Sarajevo, broj: 42/15 od 29.10.2015. godine i koja sadrži cijene distribucije prirodnog gasa po tarifnim kategorijama kupaca. Vlada Kantona Sarajevo je 04.02.2021. godine donijela Odluku o dopuni odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo broj: 02-04-2845-6/21, kojom je usvojena nova tarifna kategorija "CNG punionice" i cijena distribucije prirodnog gasa za istu. Odlukom o dopuni Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo uvedena je nova tarifna kategorija kupaca "CNG punionice", što je objavljeno u "Službenim novinama Kantona Sarajevo" broj: 7/21 od dana 18.02.2021. godine. Da bi se pojasnio princip/način formiranja "tarifnih kategorija kupaca" u okviru tarifnog sustava, predstavlja se način formiranja tarifnog sustava sa pripadajućim tarifama, tj. cijenama distribucije gasa po utvrđenim tarifnim kategorijama potrošača. Isti ima uporište u zakonskim propisima, kao i u ekonomskoj teoriji i gospodarskoj praksi, svojstvenoj društvima od javnog interesa koji se bave komunalnim djelatnostima, a u vezi sa distribucijom gasa. Uredba o snabdijevanju prirodnim gasom u članku 10. (ustopostava tarifnog sustava) propisuje:

"(1) Distributer je obvezan uspostaviti tarifni sustav, kao temelj za obračun i naplatu isporučenih količina prirodnog gasa, sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa. (2) Tarifne kategorije se definiraju tarifnim sustavom, koji priprema i predlaže distributer, a usvaja Vlada Kantona Sarajevo i objavljuje u službenim novinama. (3) Struktura cijene distribucije gasa, prema Zakonu o komunalnim djelatnostima, sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcioniranja distributivnog gasnog sustava Kantona, te troškove nabave novih stalnih sredstava distributera. U cijenu distribucije gasa uključena je amortizacija koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava distributera i amortizacije mfrastrukturnog gasnog sustava, odnosno dobra u općoj uporabi. Iz sredstava amortizacije se vrši znavljanje stalnih sredstava. Cijena distribucije po važećim tarifnim kategorijama, objavljuje se u službenim novinama." Zakon o komunalnim djelatnostima, (Cijena komunalne usluge) propisuje: „(1) Visinu cijene i način plaćanja komunalne usluge predlaže davatelj komunalne usluge, na temelju detaljne kalkulacije, a sukladno odredbama članka 15. (2) Cijena komunalne usluge sadrži sve troškove tekućeg održavanja i funkcioniranja komunalnog sustava na koji se odnosi, te troškove nabave novih stalnih sredstava davatelja komunalne usluge prema članku 37. stavak (2) točka a) i stavku (3) ovog zakona. (3) U cijenu komunalne usluge uključena je amortizacija, koja se sastoji iz amortizacije stalnih sredstava davatelja komunalne usluge i amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sustava, odnosno dobara u općoj uporabi. (4) Davatelj komunalne usluge amortizaciju koristi za obnavljanje stalnih sredstava, a dio amortizacije stalnih sredstava infrastrukturnog komunalnog sustava, odnosno dobara u općoj uporabi prema programu na koji suglasnost daje Vlada Kantona, gradsko odnosno općinsko vijeće

sukladno nadležnostima iz čl. 1., 8. i 9. ovog zakona. (5) Validnost kalkulacije i konačan prijedlog visine cijene komunalnih usluga utvrđuje neovisno stručno tijelo Vlade Kantona, Grada odnosno općine, a stvarnu cijenu komunalnih usluga određuje i usvaja Vlada Kantona, gradsko odnosno općinsko vijeće, u skladu sa nadležnostima iz čl. 7., 8. i 9. ovog zakona. (6) Ukoliko se cijena usluge utvrdi u nižem iznosu od stvarne cijene koštanja, razliku sredstava će nadoknaditi Kanton, Grad, odnosno općina. (7) Cijena komunalne usluge za pruženu komunalnu uslugu plaća se davatelju komunalne usluge." "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo je više puta bio predlagač tarifnog sustava, sa detaljnom kalkulacijom cijene distribucije prema tarifnim kategorijama kupaca prirodnog gasa, koji je na kraju utvrđivao i konačnu odluku o istom donosio Osnivač, Kanton Sarajevo, kako po pitanju strukture tarifnih kategorija, tako i po pitanju tarifa za iste. Zakon o kontroli cijena u članku 4. propisuje: "Kao mjere neposredne kontrole cijena mogu se, za pojedine proizvode i usluge, propisati: fiksne cijene; najviše cijene; strukture najviših cijena; zadržavanje cijena na zatečenom, odnosno određenom nivou (zatečene cijene); davanje suglasnosti na cijene, odnosno tarife; način formiranja cijena; utvrđivanje marži u trgovini (kalkulativne cijene); obavještanje o promjeni cijena i marži zaproizvode i usluge (evidencija cijena). U članku 5. Zakona o kontroli cijena propisano je da je nadležni organ koji je propisao mjeru neposredne kontrole cijena, dužan da poduzme mjere kojima se otklanjaju uzroci zbog kojih je mjera propisana. Dok je članak 6. istog zakona propisao: „Mjere neposredne kontrole cijena zasnivaju se, po pravilu, na ekonomskim kriterijima i propisuju se izuzetno, i to: 1. ako i poredpoduzetih mjera, ekonomske politike nastupe ili mogu nastupiti veći poremećaji na tržištu i u kretanju cijena; 2. radi sprečavanja monopolskog obrazovanja cijena; 3. radi utvrđivanja prodajnih cijena proizvoda iz robnih rezervi, koje se koriste za intervenciju na tržištu." Stručna metodologija koja se primjenjuje usko je povezana sa činjenicom da je cijena komunalne usluge dugi niz godina bila utvrđena u nižem iznosu od stvarne, a razlog je bio isključivo socijalna osjetljivost Vlasnika, Kantona Sarajevo, odnosno cijena je bila bazirana na tzv. "targetiranoj cijeni" ili cijeni koju su tarifni kupci bili u mogućnosti snositi. Sukladno tome, Vlada je prethodnim odlukama o utvrđivanju tarifnih kategorija i tarifa za iste određivala maksimalne cijene koje mogu biti ispostavljene tarifnim kupcima, a to su bile isključivo tarife koje su mogle biti prihvaćene na tržištu Kantona Sarajevo. Na taj način, Vlasnik je dominantno fokus stavio na socijalnu komponentu tarifnih kupaca, ispred uspješnosti poslovanja Preduzeća. Donesene odluke o tarifama za tarifne kategorije iz 2002. ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 27/02) i 2015. godine ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 42/15) su temeljene na gotovo istim postavkama, čije su bliže odrednice instalirani kapacitet i opis tarifne kategorije, kako slijedi.

Tablica: Tarifne kategorije kupaca prirodnog gasa utvrđene od starne Nadzornog odbora KJKP "Sarajevogas" d.o.o d.o.o. Sarajevo

Redni broj Tarifne kategorije	Naziv tarifne kategorije	Instalirani kapacitet	Opis Tarifne kategorije
I	Domaćinstva	Do 10 sm ³ /h	U ovu tarifnu kategoriju svrstavaju se kupci čije su prostorije/objekti priključeni na distributivnu gasnu mrežu: a) domaćinstva i b) vjerski objekti
II	Mala privreda	Do 10 Sm ³ /h	U ovu tarifnu kategoriju svrstavaju se kupci čije su prostorije/objekti priključeni na distributivnu gasnu mrežu koji: a) služe za obavljanje poslovnih djelatnosti-komercijalni potrošači npr: obrti, ugostiteljske radnje, turističke radnje, trgovačke radnje i sl.) b) koriste institucije,

			ustanove, druge organizacije, koje se financiraju iz proračuna (npr. Škole, obdaništa, domovi kulture, biblioteke, ambulante, domovi zdravlja, ustanove za zaštitu spomenika kulture i sl.) d) koriste humanitarne organizacije
III	Velika privreda	Preko 10 Sm ³ /h	U ovu tarifnu kategoriju svrstavaju se kupci čije su prostorije/objekti priključeni na distributivnu gasnu mrežu koji: a) koriste industrijski potrošači/gospodarska društva, b) koriste institucije, ustanove i druge organizacije, koje se financiraju iz proračuna (npr. Bolnice, domovi zdravlja, studentski domovi, vojska, policija i sl), c) službe za obavljanje uslužnih djelatnosti (npr. Hoteli, restorani, banke, tržni centri i sl.), d) međunarodne organizacije
IV	KJKP „Toplane Sarajevo“ d.o.o Sarajevo	Nije ograničen	U ovu kategoriju svrstava se isključivo kupac KJKP „Toplane sarajevo“ d.o.o Sarajevo
V	Poseban kupac „Sarajevogas“ a.d. Istočno Sarajevo	Nije ograničeno	U ovu kategoriju svrstava se isključivo kupac „Sarajevogas“ a.d. Istočno Sarajevo

Kriterij za razvrstavanje u tarifne kategorije kupaca prirodnog gasa je količina kupljenog/potrošnja prirodnog gasa i instalirani kapacitet kako je u tablici navedeno, pri čemu se naglašava da je teoretski i prema Odluci instalirani kapacitet kod Toplana-Sarajevo d.o.o. Sarajevo neograničen. Neograničen je iz razloga što su Toplana-Sarajevo d.o.o. Sarajevo komunalno poduzeće i obavljaju komunalnu djelatnost od javnog interesa i značaja za Kanton Sarajevo. Dakle, presudan kriterij, u ovome slučaju, za razvrstavanje u tarifnu kategoriju Toplana-Sarajevo d.o.o. Sarajevo jeste činjenica da je ovo Preduzeće registrirano kao javno komunalno preduzeće koje zagrijava preko 51.000 stanova i 2.700 pripadajućih poslovnih prostora i objekata priključenih na sistem centralnog zagrijavanja. Dakle, osnivač i vlasnik Toplana-Sarajevo d.o.o. Sarajevo je Kanton Sarajevo, koji je nadležni organ tom Preduzeću za regulaciju, kako nabavne cijene gasa, tako i prodajne cijene toplotne energije. Po definiciji instalirani kapacitet je maksimalni učinak koji Preduzeće može proizvesti s raspoloživim resursima u određenom periodu i mjeri se u proizvodnim jedinicama. Naravno, instalirani kapacitet se može mijenjati sukladno sa realno očekivanim potrebama tj. povećati kako bi se postigao trenutačni realni porast ili predvidjeti buduće povećanje potražnje kupaca. Na temelju zahtjeva za priključenje novog kupca i uvida u svu obveznu dokumentaciju vrši se planiranje maksimalno mogućeg instaliranog kapaciteta, koji će moći podržati maksimalno moguću godišnju potrošnju prirodnog gasa. Nakon što je instalirani kapacitet poznat, moguće je izmjeriti koliko se dobro taj kapacitet koristi. Dakle, stopa iskorištenosti instaliranog kapaciteta je pokazatelj postotka kapaciteta s kojim preduzeće obavlja poslove. Stopa iskorištenosti instaliranog kapaciteta se može izračunati stavljanjem u odnos stvarne potrošnje/proizvodnje i potencijalne potrošnje/proizvodnje. Ukoliko ugrađena oprema radi manje od punog potencijala, instalirani kapacitet nije iskorišten tj. isti je izgubljen i

predstavlja gubitak za KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo. Na temelju danog dodatnog pojašnjenja u svezi planiranja i određivanja instaliranog kapaciteta i na temelju uvida u prilog dopisa u kojem je navedena komparacija potrošnje prirodnog gasa Toplana-Sarajevo d.o.o. Sarajevo i Podnositelj zahtjeva u periodu od 2018. - 2023. godine ujedno se može razumijeti zašto su KJKP "Toplane-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo posebna tarifna kategorija kupca. Međutim, ukoliko u narednom razdoblju Podnositelj zahtjeva ispuni iste navedene uvjete za promjenu/povećanje instaliranog kapaciteta (koji su prvenstveno uvjetovani značajno povećanom količinom potrošnje prirodnog gasa, a time i instaliranog kapaciteta za potrošnju/proizvodnju) tj. da je zbog opsega proizvodnje neograničena i registruje se kao komunalno poduzeće, može se pokrenuti inicijativa prema Vladi za prekategorizaciju u cjenovno povoljniju tarifnu kategoriju.

Dakle, tarifa za tarifne kategorije i samo određivanje istih je posljedica odabranog sustava obračuna troškova poznatog kao "Koncept ciljanih troškova" ili Target Costing, po kome određeni proizvod ili usluga trebaju biti proizvedeni u cilju ostvarenja potrebne razine prihoda za unaprijed određenu razinu prodajne cijene proizvoda ili usluge. Primjenjeni koncept nije nepoznat i nepreferiran u savremenoj teoriji upravljačkog računovodstva, čak se u ovakvim slučajevima, zbog određenih prednosti stavlja ispred konvencionalnih sustava obračuna troškova (sustav obračuna po stvarnim historijskoim troškovima), posebno kada su u pitanju proizvodi i usluge u naftnoj i gasnoj industriji, i stavlja se ispred drugih mogućih, u ovome slučaju ocjenjenih kao neprimjerenih, a koji se prepoznaju kao metodi ili tehnike obračuna troškova savremenog upravljačkog računovodstva (npr. sustav obračuna po aktivnostima, obračun troškova po osnovu životnog ciklusa, obračun troškova na bazi karakteristika proizvoda/usluge, sistem obračuna troškova prema učincima, Take-Back Costing, Kaizen cost, itd.). Također, poznato je da su tradicionalni sustavi obračuna troškova kreirani u uvjetima radno intenzivne tehnologije i prilagođeni su potrebama financijskog izveščivanja. Troškovi izravnog rada i izravnog materijala su predstavljali najznačajniji dio troškova poduzeća, a opći troškovi su se uglavnom raspoređivali prema jednom ključu (npr. Izravni rad), što se u slučaju kalkulacije za tarifne kategorije za distribuciju gasa ocijenilo neprihvatljivo. Odabrani sustav obračuna troškova je najprihvatljiviji i zbog uvažavanja načela ekonomije opsega koja je uvjetovana veličinom potrošnje i instaliranog kapaciteta pouzeta, jer se veže za mogućnost snižavanja troškova poslovanja (posebno fiksnih) sa povećanjem opsega proizvodnje (u ovom konkretnom slučaju proizvodnje toplotne energije). Dakle, "Toplane-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo ima evidentno troškovnu prednost, zbog opsega svog poslovanja, koja se mjeri količinom potrošnje/proizvodnje po jedinici vremena (što se može dokazati iz priloga dopisa u kojem je navedena komparacija potrošnje prirodnog gasa "Toplana-Sarajevo" d.o.o. Sarajevo i Podnositelja zahtjeva, u razdoblju od 2018. -2023. godine). Naime, pravne osobe prema Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH internu organizaciju i funkcioniranje sustava računovodstva uređuju internim aktima, uz propisane zakonske uvjete. S obzirom da se pitanje organizacije računovodstvenog sustava propisuje internim aktima, pri čemu se i sustav obračuna troškova ili metod kalkulacije predlaže na temelju ocjene najprihvatljivijeg u svrhu za koju je osnovano javno preduzeće, a u ovome slučaju, to je metod ili koncept ciljanih troškova, naslijeđen i preuzet kao do sada prihvatljiv Osnivaču i vlasniku, Kantonu Sarajevo, a zbog izraženog socijalnog fokusa na kupcu i dobiti šire društvene zajednice. Isti će vremenom biti predmetom usuglašavanja, s tim da je u teoriji baziran na dugoročnim i višestruko korisnim odnosima svih sudionika u lancu stvaranja vrijednosti, što je sasvim razumljivo jer prirodni gas treba da doprinose općoj koristi kako za pojedince, tako i za društvo i okoliš. Uvažavajući potrebe cjelokupnog društva kao i gospodarstva za čistom energijom na području Kantona Sarajevo, sva neovisna stručna tijela su zauzela stav da prihvati postojeća metodologija utvrđivanja tarifnih kategorija i tarifa, što su sve vlade Kantona Sarajevo usvojile i time stavile na snagu.“

Konkurencijsko vijeće je aktom broj: UP 06-26-2-005-48/23 od 04.01.2024. godine od Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS zatražilo da dodatno pojašnje dokumentacije i odgovora iz podnesak dostavljenih

u tijeku postupka, na šta je u Ministarstvo u ostavljenom roku, podneskom zapromljenim pod brojem: UP 06-26-2-005-56/23 dana 19.01.2024. godine dostavilo slijedeći odgovor:

„Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je zaprimilo je predmetni akt Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine broj: UP 06-26-2-005-48/23 od 04.01.2024. godine, a u svezi pokrenutog postupka na temelju Zahtjeva za pokretanje postupka Podnosioca zahtjeva, a protiv KJKP "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, Ministarstva i Vlade, prema članku 4. stavak 1) točka a), b) i d) i članka 10. stavak 2) točka a), b) i c) Zakona o konkurenciji. Predmetnim zahtjevom se traži dostavljanje informacija i podataka, a u svezi pojašnjenja svrhe i cilja do Uredbe o općim uvjetima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, u svrhu dodatnog pojašnjenja dostavljenih podnesaka u tijeku postupka. Kanton Sarajevo sukladno sa svojim ustavnim, isključivim i zajedničkim nadležnostima, a i zakonskim i podzakonskim propisima nadležan je za utvrđivanje politike koja se tiče reguliranja i osiguravanja javnih službi, te obvezan je da osigura trajno i kvalitetno obavljanje ove komunalne djelatnosti, i da osigura održavanje komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti, poduzimajući mjere za očuvanje i zaštitu okoliša, kroz javnost i transparentnost rada. Obzirom na značaj kantonalnih javnih komunalnih poduzeća u Kantonu Sarajevo, a koji obavljaju komunalnu djelatnost koja je od javnog interesa i koja se obavlja kao javna služba, podrazumijeva pružanje komunalne usluge od interesa za fizičke i pravne osobe i zadovoljavanje onih potreba urbanog civilizacijskoga društva, koje su nezamjenjiv uvjet života i rada građana, državnih organa i drugih subjekata na području Kantona Sarajevo. Javna služba u komunalnim djelatnostima podrazumijeva komunalnu djelatnost koja kao opće korisna djelatnost, predstavlja sustavnu cjelinu organiziranja i vršenja putem državnih službi, jedinica lokalne samouprave, te za to posebno organizirane samostalne organizacije, koje su prihvaćene podržane i kontrolirane od strane državne zajednice. U vršenju svoje nadležnosti Kanton izvršava donošenjem sopstvenih propisa i primjenom propisa Bosne i Hercegovine i Federacije. Nadležnosti iz članka 13. Ustava Kanton vrši se u opsegu dogovorenom sa federalnim vlastima. U slučajevima da takav dogovor ne postoji te nadležnosti će Kanton vršiti cjelovito i samostalno. Sukladno sa Zakonom o komunalnim djelatnostima Kantona Sarajevo, Kanton, Grad i općine obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti putem javnog poduzeća i gospodarskog društva koje, ako za to postoje telmološki uvjeti, istovremeno može obavljati više subjekata uz suglasnost Kantona, odnosno Grada, odnosno općina u okviru utvrđenih nadležnosti u čl. 7., 8. i 9. Zakona o komunalnim djelatnostima i koordinaciju ministarstva nadležnog za komunalne djelatnosti Kantona, odnosno gradskih i općinskih službi za komunalne djelatnosti. Također, u Zakonu o komunalnim djelatnostima određeno je da su komunalne djelatnosti od javnog interesa i obavljaju se kao javne službe. Pod pojmom javnog interesa u komunalnim djelatnostima podrazumijeva se zadovoljavanje onih potreba urbanog civilizacijskog društva koje su nezamjenjiv uvjet života i rada građana, državnih organa i drugih subjekata na području Kantona. Pod pojmom javne službe u komunalnim djelatnostima podrazumijevaju se komunalne djelatnosti iz članka 3. ovog zakona, koje kao opće korisne djelatnosti, predstavljaju sustavnu cjelinu organiziranja i vršenja putem državnih službi, jedinica lokalne samouprave, te za to posebno organiziranih samostalnih organizacija koje su prihvaćene, podržavane i kontrolirane od strane državne zajednice. Kanton/Županija, Grad, općine, pravne i fizičke osobe koje obavljaju komunalne djelatnosti, obvezni su na temelju ovog zakona i posebnih propisa: a) osigurati trajno i kvalitetno obavljanje komunalnih djelatnosti; b) osigurati održavanje komunalnih objekata i uređaja u stanju funkcionalne sposobnosti; c) poduzimati mjere za očuvanje i zaštitu okoliša; d) osigurati javnost i transparentnost rada. Davatelj usluge opskrbe toplotnom energijom (proizvođač i distributer toplotne energije) za potrebe daljinskog grijanja na području Kantona Sarajevo obavljanja komunalne djelatnosti treba biti registriran sukladno odredbama čl. 4. Uredbe o općim uvjetima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, kojim je propisano da davatelj usluge energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije može obavljati samo na temelju Uvjerenja o ispunjavanju uslova za obavljanje energetske djelatnosti koje izdaje Ministarstvo u skladu sa Pravilnikom o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti

proizvodnje i isporuke toplotne energije koji donosi nadležno Ministarstvo Kantona Sarajevo. U tom smislu davatelj komunalne usluge djelatnost obavlja sukladno sa čl. 10. i 11. Zakona o komunalnim djelatnostima i ima obvezu da sukladno članku 13. stavak (1), točka g) Zakona uspostavi svoj tarifni sustav koji će biti temelj za naplatu usluga korisnicima. Tarifni sustav donosi Vlada Kantona Sarajevo na prijedlog davatelj komunalne usluge sukladno sa čl. 68. Uredbe opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije, a Odluku o visini tarifnih stavova donosi Vlada Kantona Sarajevo sukladno članku 22. stavak (5) Zakona o komunalnim djelatnostima, Odluke o usvajanju tarifnog sistema davaoca usluge i mišljenja Neovisnog stručnog tijela koje formira Vlada. Na temelju čl. 26. i 28. stavak 1) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/14 - Novi prečišćeni tekst i 37/14 - Ispravka), a u svezi sa člankom 4. stavak (20) i člankom 50. Zakona o komunalnim djelatnostima, Vlada Kantona Sarajevo na 42. sjednici održanoj 19.05.2016. godine, donijela je Uredbu o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije. Uredbom se uređuju: proizvodnja, isporuka i korištenje toplotne energije za potrebe grijanja, klimatizacije, ventilacije i pripreme potrošne tople vode u građevinama; uvjeti za priključenje građevine; ugovorni odnosi; proizvodnja, isporuka i prodaja toplotne energije; obaveze i odgovornosti davatelja usluge i korisnika usluge; uvjeti mjerenja, obračuna i plaćanja utrošene toplotne energije; postupci neovlaštenog korištenja toplotne energije; uvjeti za primjenu postupka prekida isporuke ili obustave isporuke toplotne energije; i postupci utvrđivanja naknade štete. Člankom 4. stavak (4) Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije određuje se obaveza donošenja Pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije kojim se propisuju uslovi za izdavanje, produženje i prestanak važenja Uvjerenja za obavljanje energetske djelatnosti (u daljnjem tekstu uvjerenje), te oblik, sadržaj i način vođenja registra izdanih i oduzetih uvjerenja. Uredbom je propisano da postupak izdavanja, produženja i prestanka važenja uvjerenja vodi resorno ministarstvo, odnosno Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, koje uspostavlja i vodi javni registar izdanih i oduzetih uvjerenja. Davatelj usluge kao energetski subjekt može obavljati energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije sukladno sa Zakonom o komunalnim djelatnostima i Uredbom samo na temelju izdanog uvjerenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje ove djelatnosti. Ukazujemo Vam i na Zakon o zaštiti potrošača na dio VII - Ekonomske usluge od opšteg interesa u članku 33. Ekonomske usluge su usluge koje ispunjavaju osnovne potrebe potrošača na tržištu, tj. isporuku energije (struja, gas, za grijanje) i vode, telekomunikacione usluge, poštanske usluge i javni prevoz. Pružanje "ekonomskih usluga od opšteg interesa" potrošaču su takve usluge koje su "u režimu ugovornog odnosa". Člankom 38. navedenog zakona, kriterijumi koji obezbjeđuju efikasno pružanje ekonomskih usluga od opšteg interesa u korist potrošača biće definirani zakonom, obezbjeđujući: a) kvalitet i kontinuitet usluge; b) osnovnu univerzalnu uslugu; c) jednakost u pristupu i tretmanu svih potrošača; d) adekvatno informiranje potrošača o korisniku; e) efikasna sredstva kompenzacije i načine za rješavanje potrošačkih sporova; f) adekvatnost usluge u smislu tehnološke evolucije i strukturalnih i organizacionih promjena; g) transparentnost financiranja i tarifa; h) učinkovito konsultovanje i predstavljanje potrošača u donošenju odluka. U V. dijelu Zakona o komunalnim djelatnostima člankom 13. stavak (1) propisani su uvjeti koje moraju ispunjavati davatelji komunalnih usluga za obavljanje komunalnih djelatnosti kako slijedi: da su registrirani za obavljanje komunalne djelatnosti; da posjeduju odgovarajuću opremu i sredstva za obavljanje komunalnih djelatnosti; da raspolažu odgovarajućim stručnim kadrovima koji mogu obezbjeđiti stalno i kvalitetno obavljanje komunalnih djelatnosti; da obezbjeđuju vršenje komunalnih djelatnosti sukladno sa odredbama ovog zakona i drugih propisa; da cijenu komunalnih usluga obrazuje prema važećim propisima; da utvrde normative rada i utroška materijalnih sredstava i omogućće kontrolu istih od strane nadležnih organa; da uspostave tarifni sustav koji će biti temelj za naplatu usluga; da kontinuirano rade na podizanju razine komunalnih usluga i unapređenju komunalnih djelatnosti. Stavkom (2) članka 13. Zakona o komunalnim djelatnostima propisano je da na temelju naprijed navedenih dokaza o ispunjavanju uvjeta, nadležni organ za komunalne poslove Kantona, Grada i općine izdaje uvjerenje. U dosadašnjoj praksi

obavljanja energetske djelatnosti identificirano je više problema u radu gospodarskih društava čiji osnivač nije Kanton Sarajevo, a koja se bave proizvodnjom toplotne energije za potrebe zagrijavanja stambenih i poslovnih prostora kao što su neverificirana mjerila potrošnje toplotne energije na temelju kojih se naplaćuje usluga potrošačima, nepostojanje normativa, tarifnog sustava, netransparentno definirana cijena usluge, nedostatak stručnog kadra, nesigurnost pružanja usluge korisnicima zbog prekida obavljanja djelatnosti i drugo. Gospodarska društva koja djeluju na mjerodavnom tržištu i koja se bave proizvodnjom i distribucijom toplotne energije odnosno obavljaju energetske djelatnosti kao komercijalnu djelatnost sa svrhom stjecanja profita na području Kantona Sarajevo, nisu spriječena i onemogućena u svom radu. Zbog neposjedovanja Uvjerenja za obavljanje energetske djelatnosti za spomenute energetske subjekte u ovom trenutku se ne može smatrati da obavljaju komunalnu djelatnost sukladno sa Zakonom o komunalnim djelatnostima. U tom smislu resorno ministarstvo ne može obavljati nadzor nad njihovim radom što za posljedicu ima nesigurnost pružanja ova javne usluge od značaja za Kanton Sarajevo. Izdavanjem uvjerenja energetske subjekte postaje davatelj komunalne usluge koji će energetske djelatnosti obavljati sa jednakim pravima i obavezama kao i javna komunalna poduzeća osnovana sukladno sa Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Sl. novine FBiH", br. 8/05, 81/08, 22/09 i 109/12), koja obavljaju djelatnost od javnog društvenog interesa u oblasti energetike, komunalne djelatnosti, upravljanja javnim dobrima odnosno djelatnostima od javnog društvenog interesa koje je u okviru svoje nadležnosti utvrdio Kanton Sarajevo. Javna poduzeća dužna su da informacije o svojoj organizacionoj strukturi, finansijskom poslovanju i obavljanju upravnih poslova iz nadležnosti organa uprave koji se obavljaju u okviru propisanih javnih ovlasti učine dostupnim javnosti, te smatramo da se slažete da izdavanjem Uvjerenja za energetske subjekte koji obavljaju proizvodnju i distribuciju toplotne energije kao komunalnu uslugu ovu djelatnost od javnog društvenog interesa će biti izjednačeni na mjerodavnom tržištu.“

5. Mjerodavno tržište

Sukladno članku 3. Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti gospodarskih subjekata na određenom zemljopisnom području.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta u proizvodnom smislu, mjerodavno tržište obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu naročito njihove bitne značajke, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene.

Prema odredbi članka 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvata cijeli ili dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojem gospodarski subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuje od uvjeta tržišne konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Gospodarski subjekt "Sarajevogas" d.o.o Sarajevo je kantonalno javno komunalno preduzeće za opskrbu prirodnim gasom, prema šifri djelatnosti registriran za distribuciju plinovitih goriva distribucijskom mrežom (šifra 35.22) i trgovina plinom distribucijskom mrežom (šifra 35.23) zbog čega se mjerodavno tržište određuje kao mjerodavno tržište proizvoda/usluge distribucija plinovitih goriva distribucijskom mrežom i trgovina plinom distribucijskom mrežom.

Mjerodavno zemljopisno tržište se određuje kao tržište Kantona Sarajevo iz razloga jer je gospodarski subjekt "Sarajevogas" d.o.o Sarajevo registriran kao kantonalno javno komunalno preduzeće u Kantonu Sarajevo.

Slijedom čega se kao mjerodavno tržište predmetnog postupka određuje **tržište usluga distribucije plinovitih goriva distribucijskom mrežom i trgovina plinom distribucijskom mrežom u Kantonu Sarajevo**.

Podnositelj Zahtjeva se pored ostalog bavi i proizvodnjom i distribucijom toplote krajnjim korisnicima/potrošačima u Kantonu Sarajevo. Prema navodima Podnositelja zahtjeva negativni učinci diskriminatornog postupanja "Sarajevogas" d.o.o., Ministarstva i Vlade se ogledaju na tržištu proizvodnje i distribucije toplote krajnjim korisnicima/potrošačima.

Zbog čega se u predmetnom postupku pored naprijed utvrđenog **mjerodavnog tržišta**, određuje i **tržište usluge proizvodnje i distribucije toplote krajnjim korisnicima u Kantonu Sarajevo**.

6. Zaključak o produljenju roka za donošenje konačnog rješenja

Zbog kompleksnosti predmetnog postupka i utvrđivanja činjeničnog stanja i ocjene dokaza, Konkurencijsko vijeće BiH je ocijenilo da neće biti u mogućnosti donijeti konačno rješenje u roku od 4 mjeseca, odnosno 6 mjeseci od dana donošenja Zaključka o pokretanju postupka, kako je propisano člankom 41. stavak (1) pod a) i c) Zakona.

Konkurencijsko vijeće BiH je, uzevši u obzir naprijed navedeno, dana 15.11.2023. godine donijelo Zaključak o produljenju roka za donošenje konačnog rješenja broj: UP 06-26-2-005-35/23, kojim rok za donošenje konačnog rješenja produžava za dodatna 3 (tri) mjeseca u postupku koji se vodi pred Konkurencijskim vijećem BiH po Zaključku o pokretanju postupka broj: UP 06-26-2-005-6/23 od 10.08.2023. godine, a po zahtjevu Podnositelja zahtjeva, protiv gospodarskih subjekata "Sarajevogas", Ministarstva i Vlade, radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak 1) točke a), b) i d) i protiv gospodarskog subjekta "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, radi utvrđivanja postojanja zlouporabe vladajućeg položaja iz članka 10. stavak 2) točke a), b) i c) Zakona o konkurenciji.

7. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

Tijekom postupka Konkurencijsko vijeće BiH je cijenilo navode, dokaze i materijalnu dokumentaciju, te sumnje da je postupanjem KJKP "Sarajevogas" d.o.o, Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo i Vlade Kantona Sarajevo, počinjen zabranjeni sporazum iz članka 4. stavak (1) točke a), b) i d) Zakona. Nakon sagledavanja svih mjerodavnih činjenica i dokaza stranaka u postupku, pojedinačno i zajedno, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo:

Člankom 2. Zakona o konkurenciji, definirano je da se Zakon primjenjuje na sve pravne i fizičke osobe koje se posredno ili neposredno bave proizvodnjom, prodajom roba i pružanjem usluga sudjeluju u prometu roba i usluga i koja mogu svojim djelovanjem sprječavati, ograničavati ili narušavati tržišnu konkurenciju na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine i to na: privredna društva, poduzeća i poduzetnike i njihove udruge bez obzira na oblik vlasništva, sjedište ili prebivalište, zatim na organe državne uprave i lokalne samouprave, kada posredno ili neposredno sudjeluju ili utječu na tržište.

Člankom 4. stavak (1) Zakona je utvrđeno, da su zabranjeni sporazumi ili ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prećutni dogovori gospodarskih subjekata, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekata koji za cilj i posljednicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije na tržištu, a koji se odnose na: a) izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovačkih usluga; b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvitka ili ulaganja; c) primjena različitih uvjeta za identične transakcije sa drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju.

Zakonom o komunalnim djelatnostima su definirane komunalne djelatnosti, što obuhvata pružanje komunalnih usluga od interesa za fizičke i pravne osobe, te financiranje građenja i održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture kao cjelovitog sustava na području Kantona Sarajevo, Grada i općina na području Kantona Sarajevo (članak 2. Zakona o komunalnim djelatnostima), a koje se dijele na Komunalne djelatnosti individualne, i Komunalne djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje. Komunalne djelatnosti individualne komunalne potrošnje su opskrba prirodnim gasom i opskrba toplotnom energijom.

Prema Zakonu o komunalnim djelatnostima, komunalne djelatnosti su od javnog interesa, što podrazumjeva da putem javnih službi, zadovoljavaju potrebe urbanog civilizacijskog društva koje su nezamjenjiv uvjet života i rada građana, državnih organa i drugih subjekata na području Kantona.

Prema stavku 3. članka 5. Zakona o komunalnim djelatnostima „Pod pojmom javne službe u komunalnim djelatnostima podrazumjevaju se komunalne djelatnosti koje kao opće korisne djelatnosti, predstavljaju sustavnu cjelinu organiziranja i vršenja putem državnih službi, jedinica lokalne samouprave, te za to posebno organiziranih samostalnih organizacija koje su prihvaćene, podržavane i kontrolirane od strane državne zajednice.

Članak 10 Zakona o komunalnoj djelatnosti je propisao:

„ (1) Kanton, Grad i općine, sukladno sa utvrđenim nadležnostima u čl. 7., 8., i 9. ovog zakona, obezbjeđuju obavljanje komunalnih djelatnosti putem:

- a) Javnog poduzeća komunalne djelatnosti
 - b) Gospodarskog društva
- (2) Kanton/Županija, Grad i općina mogu međusobno povjeriti obavljanje komunalne djelatnosti iz svojih nadležnosti davateljima komunalnih usluga iz stavka (1) ovog članka, koje formirala druga jedinica lokalne samouprave u okviru Kantona/Županije ili Kanton/Županija.“

Člankom 11. Zakona o komunalnim djelatnostima, propisano je da jednu komunalnu djelatnost, ako za to postoje tehnološki i ekonomski uvjeti, istovremeno može obavljati više subjekata koji djeluju posredstvom različitih statusnih i ugovornih oblika, uz suglasnost Kantona/Županije, odnosno Grada, odnosno općina u okviru utvrđenih nadležnosti u čl. 7., 8. i 9. ovog zakona i koordinaciju ministarstva nadležnog za komunalne djelatnosti Kantona, odnosno gradskih i općinskih službi za komunalne djelatnosti, sukladno sa ovim zakonom.

Odredbom članka 13. Zakona o komunalnim djelatnostima propisani su uvjeti koje davatelji komunalnih usluga iz članka 10. Zakona, moraju ispuniti, da bi na temelju dokaza o ispunjavanju uvjeta, nadležni organ za komunalne poslove izdao uvjerenje.

Obzirom da je člankom 4. stavak (20) Zakona o komunalnim djelatnostima propisano, da će se podzakonskim aktima bliže regulirati obavljanje pojedinih komunalnih djelatnosti, Vlada Kantona Sarajevo je donijela Uredbu o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije i istom je definirano da proizvodnju i isporuku toplotne energije obavlja energetska subjekt registriran za obavljanje ove djelatnosti, a davatelj usluge može obavljati energetska djelatnost proizvodnje i isporuke toplotne energije, samo na temelju uvjerenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje ove djelatnosti.

Članak 4. Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije propisuje:

- (1) „ Proizvodnju i isporuku toplotne energije obavlja energetska subjekt registriran za obavljanje ove djelatnosti

- (2) Davatelj usluge može obavljati energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije, samo na temelju uvjerenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje ove djelatnosti.
- (3) Uvjerenje iz stavka (2) ovog članka izdaje Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo
- (4) Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije donosi Ministarstvo.
- (5) Uvjerenje iz stavka (2) ovog članka izdaje se za razdoblje, koji zavisno od tehničkih uvjeta, vrste i kapaciteta energetske djelatnosti propiše Ministarstvo.
- (6) Oblik, sadržaj i način vođenja registra uvjerenja, propisuje Ministar komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo“

Sukladno sa naprijed svim navedenim nesporna je činjenica, da je Ministarstvo na temelju Zakona o komunalnim djelatnostima i Uredbe o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije ovlašten organ da urediti pitanje obavljanja komunalne djelatnosti, odnosno uvjete za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje i isporuke toplotne energije, te da je u obvezi postupati na način da osigura svrhu i cilj propisa kojima se uređuje komunalna djelatnost, na način da ne diskriminira gospodarske subjekte, kao i krajnje korisnike.

Gospodarski subjekt Ministarstvo ima zakonsku ovlast da donose podzakonske akte, konkretno Pravilnik o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti i isporuke toplotne energije, kako bi gospodarski subjekti imali mogućnost apliciranja za dobijanje Uvjerenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje energetske djelatnosti iz članka 13. Zakona, što Ministarstvo do dana donošenja predmetnog rješenja nije učinilo. Sa ciljem provjere da li je u međuvremenu donesen predmetni Pravilnik, Konkurencijsko vijeće BiH se dana 23.02.2024. godine aktom broj: UP 06-26-2-005-63/23, obratilo Ministarstvu, na koji do dana donošenja ovog rješenja nismo dobili odgovor.

Cijeneći sve navedeno, Vijeće je utvrdilo da je Ministarstvo kao gospodarski subjekt u smislu članka 2. Zakona svojim posrednim ili neposrednim djelovanjem utjecalo na tržište, na način da je propustilo da donese Pravilnik i na taj način spriječilo i ograničilo konkurenciju u oblasti komunalne djelatnosti na području Kantona Sarajevo, ograničavanjem i kontrolom tržišta u smislu članka 4. stavak (1) točke b) i d) Zakona.

Tijekom takmičenja za određeno tržište, moraju postojati pravila, odnosno regulacija tržišta, te regulatori tržišnih odnosa. Regulaciju tržišta vrše državni zakonodavni organi – zakonima, državni izvršni organi svojim podzakonskim aktima, upravni organi pojedinačnim aktima, ali i posebno kroz pojedinačne postupke i odluke.

Mnoge zemlje svjesne činjenice da javni sektor ne može zadovoljiti rastuću potražnju kvaliteta pružanja usluge, te infrastrukturom za obavljanje komunalnih djelatnosti, nastoje stvoriti uvjete za ulazak privatnog sektora u djelatnostima gdje se javni sektor pokazuje neuspješnim, što je očito bila intencija zakonodavca, obzirom da je ponuđenim zakonskim rješenjima u članku 11. Zakona o komunalnim djelatnostima propisao da „jednu komunalnu djelatnost, ako za to postoje tehnološki i ekonomski uvjeti, istovremeno može obavljati više subjekata koji djeluju posredstvom različitih statusnih i ugovornih oblika, uz suglasnost Kantona/Županije, odnosno Grada, odnosno općina u okviru utvrđenih nadležnosti u čl. 7., 8. i 9. ovog zakona i koordinaciju ministarstva nadležnog za komunalne djelatnosti Kantona, odnosno gradskih i općinskih službi za komunalne djelatnosti, sukladno sa Zakonom.

Konkurencijsko vijeće na temelju utvrđenog činjeničnog stanja i ocjene dokaza nije utvrdilo da je Ministarstvo prekršilo odredbe članka 4. stavak 1) točka a) Zakona na koje je Podnositelj zahtjeva ukazivao, te je u tom dijelu Zahtjev odbijen kao neutemeljen.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točkama 1., 2. i 4. izreke ovog Rješenja.

Postupanje Vlade koje se odnosi na određivanje i usvajanje cijene distribucije prirodnog gasa Odlukom o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa „Sarajevogas” d.o.o. Sarajevo, također se ne može posmatrati kao posredno ili neposredno sudjelovanje ili utjecanje na tržište. Naime, članak 22. Zakona o komunalnoj djelatnosti je propisao da cijenu komunalne usluge predlaže davatelj komunalne usluge, na temelju detaljnije kalkulacije, a da validnost kalkulacije i konačnog prijedloga visine cijene komunalne usluge utvrđuje neovisno tijelo Vlade Kantona/Županije, Grada odnosno opštine, a stvarnu cijenu komunalnih usluga određuje i usvaja Vlada Kantona/Županije, gradsko odnosno skupštinsko vijeće, sukladno sa nadležnostima iz čl. 7., 8. i 9. ovog zakona. Vlada kao izvršna vlast, prilikom određivanja i usvajanja cijene komunalnih usluga u Kantonu Sarajevo, provodi akte javne vlasti, te se zbog obavljanja navedene nadležnosti ne može posmatrati kao gospodarski subjekt sa aspekta prava konkurencije u smislu odredbi članka 2. stavak 1) točka b) Zakona o konkurenciji, što posljedično znači da se navedno postupanje ne može ni posmatrati kao zabranjeno konkurencijsko djelovanje.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 5. izreke ovog Rješenja.

Konkurencijsko vijeće je cijenilo navode, dokaze i materijalnu dokumentaciju, na temelju kojih se sumnja da gospodarski subjekt KJKP „Sarajevogas” d.o.o. Sarajevo zlorabljuje svoju vladajuću poziciju na tržištu usluga distribucije plinovitih goriva distribucijskom mrežom i trgovine plinovitim gorivima distribucijskom mrežom u Kantonu Sarajevo u smislu odredbi članka 10. stavak 2) točke a), b) i c) Zakona i utvrdilo sljedeće:

Člankom 10. Zakona o konkurenciji je propisano da je zabranjena svaka zloropaba vladajućeg položaja jednog ili više gospodarskih subjekata na mjerodavnom tržištu koja se posebno odnosi na :

- a) izravno ili neizravno nametanje nelojalnih kupovnih i prodajanih cijena ili drugih trgovačkih uvjeta kojima se ograničava konkurencija;
- b) ograničavanje proizvodnje , tržišta ili tehničkog razvitka na štetu potrošača;
- c) primjena različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, čime ih dovode u neravnotežan i nepovoljan konkurentski položaj.

Podnositelj zahtjeva je u zahtjevu za pokretanje postupka iznio sumnju da gospodarski subjekt “Sarajevogas” d.o.o. zlorabljuje vladajući položaj na tržištu prodaje i distribucije prirodnog gasa u smislu odredbi članka 10. stavak 2) tačke a), b) i c) Zakona o konkurenciji, kroz primjenu različitih cijena gasa iz Odluke o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa “Sarajevogas” d.o.o. i kroz primjenu različitih kriterija prilikom svrstavanja kupaca prirodnog gasa koji ovaj energent koriste za proizvodnju toplote i distribuciju krajnjim korisnicima potrošačima/stanarima.

Konkurencijsko vijeće je u ocjeni vladajućeg položaja gospodarskog subjekta “Sarajevogas” d.o.o. uzelo u obzir članak 9. stavak (2) Zakona, kojim je utvrđeno da gospodarski subjekt može imati vladajući položaj na tržištu roba ili usluga ako na mjerodavnom tržištu Bosne i Hercegovine ima učešće veće od 40,0%, i članak 4. stavak (1) Odluke o definiranju kategorija vladajućeg položaja, kojim se propisuje da vladajući položaj u pravilu nije zabranjen, ako gospodarski subjekt svojim postupanjem i djelovanjem ne sprječava, ograničava ili narušava tržišnu konkurenciju.

Prema Aktualnom izvratku iz sudskog registra, kantonalno javno komunalno preduzeće “Sarajevogas” d.o.o. je registrirano za djelatnosti distribucije plinovitih goriva distribucijskom mrežom i trgovina plinom distribucijskom mrežom. Gospodarski subjekt “Sarajevogas” d.o.o. je osnovan od strane Kantona Sarajevo da obavlja navedenu komunalnu

djelatnost, odnosno "Sarajevogas" d.o.o. jedini gospodarski subjekt koji se bavi navedenom djelatnošću u Kantonu Sarajevo i ima 100% tržišnog udjela na tržištu usluga distribucije plinovitih goriva distribucijskom mrežom i trgovine plinovitim gorivima distribucijskom mrežom u Kantonu Sarajevo. Konkurencijsko vijeće BiH je zbog svega navedenog utvrdilo da gospodarski subjekt "Sarajevogas" d.o.o. ima vladajuću poziciju na tržištu usluga distribucije plinovitih goriva distribucijskom mrežom i trgovine plinovitim gorivima distribucijskom mrežom u Kantonu Sarajevo.

U tijeku postupka utvrđeno je da su Tarifne kategorije kupaca prirodnog gasa utvrđene od strane Nadzornog odbora KJKP "Sarajevogas" d.o.o., Odlukom broj: 010101-02- 2186/15 od 07.10.2015. godine na temelju članka 10. Uredbe o snabdijevanju prirodnim gasom Kantona Sarajevo i članka 29. Statuta "Sarajevogas" d.o.o., imaju ukupno šest kategorija i to: Domaćinstva, Mala privreda, Velika privreda, KJKP „Toplane-Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo, Poseban kupac („Sarajevo-gas“ a.d. Istočno Sarajevo) i „CNG“ punionice.

Cijena gasa za sve naprijed navedene Tarifne kategorije je propisana Odlukom o utvrđivanju cijene distribucije prirodnog gasa "Sarajevogas" d.o.o. koju je donijela Vlade Kantona Sarajevo.

Konkurencijsko vijeće, analizom dostavljenih dokaza u tijeku postupka, nije utvrdilo da gospodarski subjekt "Sarajevogas" d.o.o. Sarajevo, zlouporabljuje svoju vladajuću poziciju na tržištu u smislu odredi članka 10. stavak 2) točke a), b) i c). Naime, Podnositelj zahtjeva obavlja djelatnost proizvodnje i distribucije toplote krajnjim korisnicima/potrošačima, kao djelatnost pod tržišnim uvjetima, dok su „Toplane-Sarajevo“ d.o.o Sarajevo komunalno poduzeće za pružanje komunalne djelatnosti proizvodnje i distribucije toplote krajnjim korisnicima /potrošačima u Kantonu Sarajevo, zbog čega ova dva gospodarska subjekta nisu konkurenti na tržištu i posledično ne mogu ni biti dovedeni u neravnopravan položaj.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 6. izreke ovog Rješenja.

8. Novčana kazna

U smislu članka 48. stavak (1) točka a) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10,0% (deset) vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda gospodarskog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se gospodarski subjekt, ako sklopi zabranjeni sporazum ili na koji drugi način sudjeluje u sporazumu kojim je narušena, ograničena ili spriječena tržišna konkurencija u smislu članka 4. Zakona.

Konkurencijsko vijeće BiH je prilikom izricanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru te duljinu trajanja povrede Zakona o konkurenciji, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu članka 52. Zakona o konkurenciji.

Prema navedenom, Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo je počinilo zabranjeni sporazum iz članka 4. stavak (1) točka b) i d) Zakona o konkurenciji, zbog čega mu je izrečena novčana kazna u iznosu od 15.000,00KM (slovima: petnaest tisuća i 00/100 KM), što predstavlja 0,02331026% proračuna Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo za 2022. godinu, koji je iznosio 64.349.344,00 KM ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 05/22).

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku, ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu članka 47. Zakona, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenog je odlučeno kao u točki 3. izreke Rješenja.

9. Administrativna pristojba

Podnositelj zahtjeva na ovo Rješenje, sukladno članku 2. Tarifni broj 107. stavak (1) točke f) i g) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem („Službeni glasnik BiH“, br. 30/06, 18/11 i 75/18) je dužan platiti administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 3.000,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

10. Pouka o pravnom lijeku

Ovo Rješenje je konačno i protiv istog nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno, objave ovog Rješenja.

Predsjednica

Adisa Begić